

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
& ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ
ΤΑΧ. Δ/ΝΣΗ : ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 22 Τ.Κ 10671
FAX : 210-3666010
e-mai: d.sintaxon@efka.gov.gr

ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΑΡ :11

Αθήνα, 07/03/2018
Αρ. Πρωτ: 334264

ΠΡΟΣ:

Τους αποδέκτες του Πίνακα Α'

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

1. Γενικό Λογιστήριο του Κράτους
Κάνιγγος 29, 10110 Αθήνα
2. Η.ΔΙ.Κ.Α Α.Ε
Δ/ση Λειτουργίας & Υποστήριξης Εφαρμογών
Υποδιεύθυνση : Υποστήριξης Πελατών
Λυκούργου 10, 10551 Αθήνα
3. Υποομάδα Έργου Συντάξεων ΕΦΚΑ
Πατησίων 12, 10677 Αθήνα
4. << Ίριδα >>, Κολοκοτρώνη 4, 10561 Αθήνα

ΘΕΜΑ: "Παροχή οδηγιών για την συνταξιοδότηση λόγω γήρατος ασφαλισμένων που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις του άρθρου 17 και του άρθρου 36 του Ν.4387/2016".

ΣΧΕΤ: Η εγκύκλιος 27/2017

Σας ενημερώνουμε ότι εκδόθηκε το αρ. Πρωτ. Φ80000/οικ.58967/77/Δ29.17/29.12.2017 έγγραφο του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΑΔΑ: ΨΟΚΘ465Θ1Ω-Η58), στο οποίο περιλαμβάνονται οδηγίες για την εφαρμογή των άρθρων 17 παρ.2 και 36 παρ. 3 και 4 του Ν. 4387/2016 (ΦΕΚ 85/12.05.2016 τ.Α'), για ασφαλισμένους που μέχρι 31/12/2016 υπάγονταν **υποχρεωτικά στην ασφάλιση δύο φορέων κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο για την ίδια απασχόληση.**

Εφιστούμε την προσοχή σας ιδιαίτερα στην ενότητα Ε της κοινοποιούμενης υπό στοιχείο γ' εγκυκλίου του ΥΠΕΚΑΑ, δεδομένου ότι αναφέρεται σε προθεσμία (31.03.2018) προς ενέργεια εκ μέρους των ασφαλισμένων οι οποίοι μέχρι 31.12.2016 υπάγονταν υποχρεωτικά στην ασφάλιση δύο φορέων κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο για την ίδια απασχόληση και κατέθεσαν αίτηση συνταξιοδότησης από 13.05.2016 μέχρι 31.12.2017.

Όσον αφορά τη συνταξιοδότηση λόγω γήρατος των ασφαλισμένων που υπάγονταν υποχρεωτικά στην ασφάλιση δύο φορέων ή το Δημόσιο για διαφορετική επαγγελματική δραστηριότητα, αναμένονται οδηγίες από το ΥΠΕΚΑΑ.

- Συν: α) Το με αρ. πρωτ. Φ.10043/οικ.58770/1442/19.12.2016 έγγραφο του ΥΠΕΚΑΑ (ΑΔΑ: 6ΦΧ3465Θ1Ω-0ΧΞ)
β) Το με αρ. πρωτ. Φ.10043/οικ.14224/430/31.03.2017 έγγραφο του ΥΠΕΚΑΑ (ΑΔΑ:Ω0ΠΖ465Θ1Ω-ΜΜΟ)
γ) Το με αρ. πρωτ. Φ.80000/οικ.58967/77/Δ29.17/29.12.2017 έγγραφο του ΥΠΕΚΑΑ (ΑΔΑ:ΨΟΚΘ465Θ1Ω-Η58)

Η ΑΝΑΠΛ. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΓΕΝ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ
Ι. ΓΑΤΗ - ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Η ΠΡΟΪΣΤ. ΤΜΗΜ. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ

ΚΑΤΩΠΟΔΗ ΠΗΝΕΛΟΠΗ

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ**

**Δ/ΝΣΗ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΩΝ (Δ14)
ΤΜΗΜΑ : Α΄**

Πληροφορίες : Ε. Ράπτη
Τηλέφωνο : 210 - 3368109

**Δ/ΝΣΗ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΑΙ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ (Δ13)
ΤΜΗΜΑ : Δ΄**

Πληροφορίες : Βασίλης Δρακόπουλος
Τηλέφωνο : 210 - 3368103

**Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (Δ15)
ΤΜΗΜΑ: Β΄**

Πληροφορίες : Παναγιώτα Καρατσακλή
Τηλέφωνο : 210 - 3368162

Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας : 10110 - Αθήνα
FAX : 210 - 3368116

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ
ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
Δ/ΝΣΗ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ Β΄: Συνταξιοδοτικής Πολιτικής
Τηλ : 213 - 2126701
FAX : 213 - 2126778
E - mail : dne@glk.gr**

Αθήνα, 19 / 12 / 2016

Αριθ. Πρωτ. : Φ.10043 / οικ.58770 / 1442

ΠΡΟΣ : 1. ΙΚΑ ΕΤΑΜ

α. Γραφείο Διοικητή
β. Γεν. Διεύθυνση Ασφ/κών
Υπηρεσιών
Αγ. Κων/νου 8, Τ.Κ. 102 41,
Αθήνα

2. Ε.Τ.Α.Α.

Γραφείο Προέδρου
Μάρνη 22, Τ.Κ. 104 33, Αθήνα

3. ΕΤΑΑ - ΤΣΜΕΔΕ

Π. Π. Γερμανού 3 - 5, 105 61
Αθήνα

4. ΕΤΑΑ - ΤΣΑΥ

Αχαρνών 27, 104 39 Αθήνα

**5. ΕΤΑΑ - Τομέας Ασφάλισης
Νομικών**

Σωκράτους 53, 104 39 Αθήνα

6. Ε.Τ.Ε.Α./ Γραφείο Διοικητή

Φιλελλήνων 13-15 105 57 Αθήνα

7. Τ.Π.Δ.Υ.

Γραφείο Προέδρου
Σταδίου 31, 105 59 Αθήνα

**ΚΟΙΝ. : Γενικό Λογιστήριο του
Κράτους**

Κάνιγγος 29, 101 10 Αθήνα

**ΘΕΜΑ : «Εφαρμογή του άρθρου 36 του ν.4387/2016 σε ασφαλισμένους του
ΕΤΑΑ»**

Με τις διατάξεις του άρθρου 36 του ν.4387/2016 ρυθμίζεται το καθεστώς
ασφάλισης και συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων που ασκούν περισσότερες της

μιας επαγγελματικές δραστηριότητες ή για την ίδια επαγγελματική δραστηριότητα έχουν υποχρέωση υπαγωγής στην ασφάλιση περισσότερων του ενός φορέων κοινωνικής ασφάλισης ή του Δημοσίου, βάσει των γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων των εντασσόμενων στον ΕΦΚΑ φορέων, όπως ίσχυαν μέχρι την έναρξη ισχύος του ν.4387/2016.

Ειδικότερα, με τις παραγράφους 3, 4 και 5 ρυθμίζεται το καθεστώς ασφάλισης και συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων που για την ίδια απασχόληση υπάγονται στην υποχρεωτική ασφάλιση δύο φορέων κύριας ασφάλισης ή ενός φορέα κύριας ασφάλισης και του Δημοσίου (π.χ μηχανικός του Δημοσίου που υπάγεται υποχρεωτικά στην ασφάλιση του Δημοσίου και του ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ ή ιατρός του ΕΣΥ που υπάγεται υποχρεωτικά στην ασφάλιση του Δημοσίου και του ΕΤΑΑ – ΤΣΑΥ).

A. Καταβολή Εισφοράς

I. Με τις διατάξεις της παρ. 3 του ανωτέρω άρθρου προβλέπεται ότι οι ασφαλισμένοι, πριν και μετά την 1/1/1993, για τους οποίους για την ίδια απασχόληση προκύπτει υποχρέωση ασφάλισης σε περισσότερους του ενός φορείς κύριας ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένου του Δημοσίου, καταβάλλουν υποχρεωτικά από 1/1/2017 μία ασφαλιστική εισφορά, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 38 του ν.4387/2016 για τους εμπίσθους ασφαλισμένους.

Για τους μέχρι 31/12/1992 (παλαιούς) ασφαλισμένους της ανωτέρω κατηγορίας δίνεται η δυνατότητα προαιρετικής καταβολής δεύτερης ασφαλιστικής εισφοράς, κατόπιν σχετικής αίτησής τους, προκειμένου να θεμελιώσουν δεύτερο συνταξιοδοτικό δικαίωμα γήρατος ή αναπηρίας ή να προσαυξήσουν το χρόνο ασφάλισής τους. Στην περίπτωση αυτή ο ασφαλισμένος καταβάλλει το συνολικό ποσοστό εισφοράς (ασφαλισμένου και εργοδότη), το οποίο ανέρχεται σε 20%.

Συνεπώς, από 1/1/2017 και μετά προκύπτει υποχρέωση καταβολής μίας υποχρεωτικής ασφαλιστικής εισφοράς (υπέρ ΕΦΚΑ), το ύψος της οποίας καθορίζεται σε 6,67% για τον ασφαλισμένο και σε 13,33% για τον εργοδότη (με κατά περίπτωση μεταβατικές διατάξεις μέχρι 31-12-2019), επί των αποδοχών του ασφαλισμένου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 5 (παρ. 2γ) και 38 του ν.4387/2016, καθώς και στην αριθμ.111482/0092/2016 ΚΥΑ (Β' 4005).

Το ύψος της εισφοράς για την προαιρετική ασφάλιση ορίζεται σε 20%, επί των αποδοχών σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 38 του ν.4387/2016 και παρακρατείται από τον εργοδότη και αποδίδεται στον ΕΦΚΑ.

Το δικαίωμα καταβολής δεύτερης ασφαλιστικής εισφοράς μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε. Επίσης, λόγω του προαιρετικού της χαρακτήρα, μπορεί να διακοπεί οποτεδήποτε, χωρίς αναδρομικότητα, ο δε ασφαλισμένος, μπορεί να επανέλθει με νέα αίτησή του και να συνεχίσει την προαιρετική καταβολή, για όσες φορές επιθυμεί.

Επισημαίνεται όμως ότι, οι σύμφωνα με τα προαναφερόμενα καταβληθείσες εισφορές σε καμία περίπτωση δεν επιστρέφονται.

II. Ως προς την επικουρική ασφάλιση τα ανωτέρω πρόσωπα ασφαλιζονται στον κλάδο επικουρικής ασφάλισης του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. καταβάλλοντας την εισφορά των εμμίσθων ασφαλισμένων.

Ως προς την ασφάλιση για πρόνοια οι ασφαλισμένοι, πριν και μετά την 1/1/1993, για τους οποίους για την ίδια απασχόληση προκύπτει υποχρέωση ασφάλισης σε περισσότερους του ενός φορείς πρόνοιας, καταβάλλουν υποχρεωτικά από 1/1/2017 μία ασφαλιστική εισφορά στον κλάδο εφάπαξ παροχών του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π., μετά από επιλογή τους.

Για τους ασφαλισμένους της ανωτέρω κατηγορίας δίνεται η δυνατότητα προαιρετικής καταβολής δεύτερης ασφαλιστικής εισφοράς αν αυτό προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία, κατόπιν σχετικής αίτησης. Στην περίπτωση αυτή ο ασφαλισμένος καταβάλλει το συνολικό ποσοστό εισφοράς (ασφαλισμένου και εργοδότη).

Συνεπώς, από 1/1/2017 και μετά προκύπτει υποχρέωση καταβολής μίας υποχρεωτικής ασφαλιστικής εισφοράς (υπέρ ΕΤΕΑΕΠ), το ύψος της οποίας καθορίζεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 5 (παρ. 2γ) και 35 του ν.4387/2016, καθώς και στην αριθμ. 111482/0092/2016 ΚΥΑ (Β' 4005).

III. Όσον αφορά στην ασφαλιστική εισφορά υπέρ υγειονομικής περίθαλψης εφαρμόζεται υποχρεωτικά η παρ. 1 του άρθρου 41.

Ειδικότερα, η εισφορά υπολογίζεται σε ποσοστό 7,10% και κατανέμεται κατά ποσοστό 6,45% για παροχές σε είδος (εκ του οποίου 2,15% βαρύνει τον ασφαλισμένο και 4,30% βαρύνει τον εργοδότη), και ποσοστό 0,65% για παροχές σε χρήμα (εκ του οποίου 0,40% βαρύνει τον ασφαλισμένο και 0,25% βαρύνει τον εργοδότη).

Για τους υπακτέους στον ΕΦΚΑ – προερχόμενους από το ΕΤΑΑ – ΤΣΑΥ εξακολουθεί να καταβάλλεται και η εισφορά υπέρ της Στέγης Υγειονομικών, όπως ισχύει (2€ μηνιαίως).

Σε περίπτωση επιλογής προαιρετικής καταβολής δεύτερης ασφαλιστικής εισφοράς δεν καταβάλλεται δεύτερη εισφορά υπέρ υγειονομικής περίθαλψης.

Παράδειγμα 1

Μηχανικός του Δημοσίου, ασφαλισμένος μέχρι 31/12/1992 (παλιός ασφαλισμένος) που έχει διοριστεί στο Δημόσιο μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία, υπάγεται σήμερα υποχρεωτικά στην ασφάλιση του Δημοσίου και του ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ. Από 1/1/2017 και μετά, ο εν λόγω ασφαλισμένος καταβάλλει μία ασφαλιστική εισφορά υπέρ ΕΦΚΑ. Μέχρι 31/12/2016, για το εν λόγω ασφαλισμένο οι ασφαλιστικές εισφορές έχουν διαμορφωθεί ως εξής:

- α. Για την ασφάλιση του Δημοσίου, ο ασφαλισμένος καταβάλλει εισφορά ύψους 6,67% και δεν προβλέπεται εργοδοτική εισφορά
- β. Για την ασφάλιση του ΤΣΜΕΔΕ, ο ασφαλισμένος καταβάλλει εισφορά ύψους 6,67% και ο εργοδότης ύψους 13,33%.

Συνεπώς, από 1/1/2017, για την υποχρεωτική ασφάλιση καταβάλλεται μηνιαία εισφορά ύψους 6,67% από τον ασφαλισμένο και 13,33% από τον εργοδότη, επί των αποδοχών του ασφαλισμένου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 5 (παρ. 2γ) και 38 του ν.4387/2016, καθώς και στην αριθμ. 111482/0092/2016 ΚΥΑ (Β' 4005).

Εάν ο εν λόγω ασφαλισμένος επιλέξει να καταβάλλει προαιρετικά δεύτερη ασφαλιστική εισφορά, το ύψος αυτής διαμορφώνεται σε 20% επί των αποδοχών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 38 του ν.4387/2016.

Παράδειγμα 2

Ιατρός του ΕΣΥ, ασφαλισμένος μέχρι 31/12/1992 (παλαιός ασφαλισμένος) που έχει διοριστεί στο Δημόσιο μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία, υπάγεται σήμερα υποχρεωτικά στην ασφάλιση του Δημοσίου και του ΕΤΑΑ – ΤΣΑΥ. Από 1/1/2017 και μετά, ο εν λόγω ασφαλισμένος καταβάλλει μία ασφαλιστική εισφορά υπέρ ΕΦΚΑ.

Μέχρι 31/12/2016, για τον εν λόγω ασφαλισμένο οι ασφαλιστικές εισφορές έχουν διαμορφωθεί ως εξής:

α. Για την ασφάλιση του Δημοσίου, ο ασφαλισμένος καταβάλλει εισφορά ύψους 6,67% και δεν προβλέπεται εργοδοτική εισφορά

β. Για την ασφάλιση του ΤΣΑΥ, ο ασφαλισμένος καταβάλλει εισφορά ύψους €188,30 και ο εργοδότης ύψους 13,33%.

Συνεπώς, από 1/1/2017, για την υποχρεωτική ασφάλιση καταβάλλεται μηνιαία εισφορά ύψους 6,67% από τον ασφαλισμένο και 13,33% από τον εργοδότη, επί των αποδοχών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 5 (παρ. 2γ) και 38 του ν.4387/2016, καθώς και στην αριθμ. 111482/0092/2016 ΚΥΑ (Β' 4005).

Εάν ο εν λόγω ασφαλισμένος επιλέξει να καταβάλλει προαιρετικά δεύτερη ασφαλιστική εισφορά, το ύψος αυτής διαμορφώνεται σε 20% επί των αποδοχών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 38 του ν.4387/2016.

Παράδειγμα 3

Φαρμακοποιός του Δημοσίου, ασφαλισμένος μέχρι 31/12/1992 (παλαιός ασφαλισμένος) που έχει διοριστεί στο Δημόσιο μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία, υπάγεται σήμερα υποχρεωτικά στην ασφάλιση του Δημοσίου και του ΕΤΑΑ – ΤΣΑΥ. Από 1/1/2017 και μετά, ο εν λόγω ασφαλισμένος καταβάλλει μία ασφαλιστική εισφορά υπέρ ΕΦΚΑ.

Μέχρι 31/12/2016, για το εν λόγω ασφαλισμένο οι ασφαλιστικές εισφορές έχουν διαμορφωθεί ως εξής:

α. Για την ασφάλιση του Δημοσίου, ο ασφαλισμένος καταβάλλει εισφορά ύψους 6,67% και δεν προβλέπεται εργοδοτική εισφορά

β. Για την ασφάλιση του ΤΣΑΥ, ο ασφαλισμένος καταβάλλει εισφορά ύψους €188,30 και δεν προβλέπεται εργοδοτική εισφορά

Συνεπώς, από 1/1/2017, για την υποχρεωτική ασφάλιση καταβάλλεται μηνιαία εισφορά ύψους 6,67% από τον ασφαλισμένο και 3,34% από τον εργοδότη από 1/1/2017 (μεταβατική προσαρμογή της εργοδοτικής εισφοράς : 6,67% από 1/1/2018, 10,00% από 1/1/2019 και 13,33% από 1/1/2020), επί των αποδοχών, σύμφωνα με τα

στα άρθρα 5 (παρ. 2γ) και 38 του ν.4387/2016, καθώς και στην αριθμ. 111482/0092/2016 ΚΥΑ (Β' 4005).

Εάν ο εν λόγω ασφαλισμένος επιλέξει να καταβάλλει προαιρετικά δεύτερη ασφαλιστική εισφορά, το ύψος αυτής διαμορφώνεται σε 20% επί των αποδοχών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 38 του ν.4387/2016.

Παράδειγμα 4

Δικαστικός υπάλληλος, ασφαλισμένος μέχρι 31/12/1992 (παλιός ασφαλισμένος) που έχει διοριστεί στο Δημόσιο μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία, υπάγεται σήμερα υποχρεωτικά στην ασφάλιση του Δημοσίου και του ΕΤΑΑ – Τομέας Ασφάλισης Νομικών. Από 1/1/2017 και μετά, ο εν λόγω ασφαλισμένος καταβάλλει μία ασφαλιστική εισφορά υπέρ ΕΦΚΑ.

Μέχρι 31/12/2016, για το εν λόγω ασφαλισμένο οι ασφαλιστικές εισφορές έχουν διαμορφωθεί ως εξής:

- α. Για την ασφάλιση του Δημοσίου, ο ασφαλισμένος καταβάλλει εισφορά ύψους 6,67% και δεν προβλέπεται εργοδοτική εισφορά
- β. Για την ασφάλιση του Τομέα Ασφάλισης Νομικών, ο ασφαλισμένος καταβάλλει εισφορά ύψους €61,66 και δεν προβλέπεται εργοδοτική εισφορά

Συνεπώς, από 1/1/2017, για την υποχρεωτική ασφάλιση καταβάλλεται μηνιαία εισφορά ύψους 6,67% από τον ασφαλισμένο και 3,34% από τον εργοδότη από 1/1/2017 (μεταβατική προσαρμογή της εργοδοτικής εισφοράς : 6,67% από 1/1/2018, 10,00% από 1/1/2019 και 13,33% από 1/1/2020), επί των αποδοχών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 5 (παρ. 2γ) και 38 του ν.4387/2016, καθώς και στην αριθμ. 111482/0092/2016 ΚΥΑ (Β' 4005).

Εάν ο εν λόγω ασφαλισμένος επιλέξει να καταβάλλει προαιρετικά δεύτερη ασφαλιστική εισφορά, το ύψος αυτής διαμορφώνεται σε 20% επί των αποδοχών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 38 του ν.4387/2016.

Παράδειγμα 5

Μηχανικός του Δημοσίου, ασφαλισμένος μέχρι 31/12/1992 (παλιός ασφαλισμένος) που έχει διοριστεί στο Δημόσιο μετά την 1/1/1993, υπάγεται σήμερα υποχρεωτικά στην ασφάλιση του ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ και προαιρετικά στο Δημόσιο. Από 1/1/2017 και μετά, ο εν λόγω ασφαλισμένος καταβάλλει μία ασφαλιστική εισφορά υπέρ ΕΦΚΑ. Μέχρι 31/12/2016, για το εν λόγω ασφαλισμένο οι ασφαλιστικές εισφορές έχουν διαμορφωθεί ως εξής:

- α. Για την ασφάλιση του ΤΣΜΕΔΕ, ο ασφαλισμένος καταβάλλει εισφορά ύψους 6,67% και ο εργοδότης εισφορά ύψους 13,33%.
- β. Για την προαιρετική ασφάλιση του Δημοσίου ο ασφαλισμένος καταβάλλει εισφορά ύψους 6,67%

Συνεπώς, από 1/1/2017, για την υποχρεωτική ασφάλιση καταβάλλεται μηνιαία εισφορά ύψους 6,67% από τον ασφαλισμένο και 13,33% από τον εργοδότη, επί των αποδοχών σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 5 (παρ. 2γ) και 38 του ν.4387/2016, καθώς και στην αριθμ. 111482/0092/2016 ΚΥΑ (Β' 4005).

Εάν ο εν λόγω ασφαλισμένος συνεχίσει την προαιρετική του ασφάλιση εξακολουθεί να καταβάλλει μηνιαία εισφορά ύψους 6,67% επί των αποδοχών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 38 του ν.4387/2016.

Παράδειγμα 6

Οδοντίατρος του ΕΣΥ, ασφαλισμένος από 1/1/1993 (νέος ασφαλισμένος) υπάγεται σήμερα υποχρεωτικά στην ασφάλιση του ΕΤΑΑ – ΤΣΑΥ, καταβάλλοντας ο ασφαλισμένος εισφορά ύψους 6,67% και ο εργοδότης 13,33%.

Από 1/1/2017 και μετά, ο εν λόγω ασφαλισμένος καταβάλλει μία ασφαλιστική εισφορά υπέρ ΕΦΚΑ, ύψους 6,67% για τον ασφαλισμένο και 13,33% για τον εργοδότη, επί των αποδοχών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 38 του ν.4387/2016.

Εάν πρόκειται για οδοντίατρο του Δημοσίου, για τον οποίο δεν προβλέπεται η καταβολή εργοδοτικής εισφοράς, το ύψος της υποχρεωτικής εισφοράς ανέρχεται σε 6,67% για τον ασφαλισμένο και σε 3,33% για τον εργοδότη από 1/1/2017 (μεταβατική προσαρμογή της εργοδοτικής εισφοράς : 6,67% από 1/1/2018, 10,00% από 1/1/2019 και 13,33% από 1/1/2020), επί των αποδοχών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 5 (παρ. 2γ) και 38 του ν.4387/2016, καθώς και στην αριθμ. 111482/0092/2016 ΚΥΑ (Β' 4005).

B. Αξιοποίηση του χρόνου ασφάλισης

Σύμφωνα με την παρ. 5 του κοινοποιούμενου άρθρου, για τον υπολογισμό της ανταποδοτικής σύνταξης των προσώπων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των παρ. 3 και 4 για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους της σύνταξης έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 8 και 28 του ν.4387/2016, και η επιπλέον παροχή, για κάθε έτος που έχει καταβληθεί επιπλέον εισφορά, θα υπολογίζεται με ετήσιο συντελεστή αναπλήρωσης 0,075% για κάθε μία ποσοστιαία μονάδα (1%) επιπλέον εισφοράς. Ο συντάξιμος μισθός σε αυτή την περίπτωση προκύπτει λαμβάνοντας υπόψη τη βάση υπολογισμού της επιπλέον εισφοράς.

Επισημαίνουμε ότι ο χρόνος από 1/1/2017 και εφεξής θεωρείται ως χρόνος ασφάλισης στον ΕΦΚΑ, και οι ασφαλισμένοι θα επιλέγουν κατά τη συνταξιοδότησή τους σε ποιόν από τους ενταχθέντες στον ΕΦΚΑ φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο θα προσμετρήσουν το χρόνο αυτό.

Από τον συνδυασμό των παρ. 4 και 5 του κοινοποιούμενου άρθρου, διακρίνονται οι εξής περιπτώσεις ως προς την αξιοποίηση του χρόνου ασφάλισης:

α) οι μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένοι που είχαν υποχρεωτικά δύο φορείς ασφάλισης (για παράδειγμα Δημόσιο και ΤΣΜΕΔΕ ή Δημόσιο και ΤΣΑΥ), εάν δεν προβούν σε

προαιρετική ασφάλιση για τη θεμελίωση δεύτερου συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω γήρατος ή αναπηρίας, θα λάβουν προσαύξηση της ανταποδοτικής σύνταξής τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5 του κοινοποιούμενου άρθρου, για το χρόνο ασφάλισης που έχουν πραγματοποιήσει μέχρι 31/12/2016 στο φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο χωρίς να ελέγχεται εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης του δεύτερου φορέα.

Παράδειγμα 7

Μηχανικός του Δημοσίου με υποχρεωτική ασφάλιση στο Δημόσιο και το ΤΣΜΕΔΕ, καταβάλλει από 1/1/2017 στον ΕΦΚΑ μόνο την προβλεπόμενη υποχρεωτική εισφορά (6,67% εισφορά ασφαλισμένου, 13,33% εισφορά εργοδότη).

Ο ασφαλισμένος επιλέγει κατά τη συνταξιοδότησή του να προσμετρήσει το χρόνο ασφάλισης στον ΕΦΚΑ στο χρόνο ασφάλισης του Δημοσίου που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι 31/12/2016, προκειμένου να συνταξιοδοτηθεί με προϋποθέσεις Δημοσίου. Στην περίπτωση αυτή ο ασφαλισμένος θα λάβει ανταποδοτική σύνταξη σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν.4387/2016 για το χρόνο ασφάλισης στο Δημόσιο και τον ΕΦΚΑ, και προσαύξηση της ανταποδοτικής σύνταξης σύμφωνα με την παρ. 5 για το χρόνο ασφάλισης στο ΤΣΜΕΔΕ μέχρι 31/12/2016.

Αντίστοιχα, ο ασφαλισμένος μπορεί να επιλέξει κατά τη συνταξιοδότησή του να προσμετρήσει το χρόνο ασφάλισης στον ΕΦΚΑ στο χρόνο ασφάλισης του ΤΣΜΕΔΕ, που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι 31/12/2016, προκειμένου να συνταξιοδοτηθεί με προϋποθέσεις ΤΣΜΕΔΕ. Στην περίπτωση αυτή ο ασφαλισμένος θα λάβει ανταποδοτική σύνταξη σύμφωνα με τα άρθρα 8 και 28 του ν.4387/2016 για το χρόνο ασφάλισης στο ΤΣΜΕΔΕ και τον ΕΦΚΑ, και προσαύξηση της ανταποδοτικής σύνταξης σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 17 του ν.4387/2016.

β) οι μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένοι που είχαν υποχρεωτικά δύο φορείς ασφάλισης (για παράδειγμα Δημόσιο και ΤΣΜΕΔΕ ή Δημόσιο και ΤΣΑΥ), εάν προβούν σε προαιρετική ασφάλιση για τη θεμελίωση δεύτερου συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω γήρατος ή αναπηρίας, θα λάβουν δεύτερη ανταποδοτική σύνταξη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 8 και 28 του ν.4387/2016. Στην περίπτωση αυτή για τη χορήγηση της δεύτερης ανταποδοτικής σύνταξης ελέγχεται εάν κατά την ημερομηνία συνταξιοδότησης πληρούνται οι προϋποθέσεις λήψης δεύτερης σύνταξης γήρατος ή αναπηρίας, σύμφωνα με τα ισχύοντα για τους διπλοσυνταξιούχους (67^ο έτος της ηλικίας και 20 έτη ασφάλισης ή 16 έτη ασφάλισης για μειωμένη σύνταξη κατά 50% ή οι προϋποθέσεις που ισχύουν ανά φορέα για τη λήψη σύνταξης σε περίπτωση ταυτόχρονης συνταξιοδότησης ή 12 έτη ασφάλισης για συνταξιοδότηση λόγω αναπηρίας).

Εάν δεν συμπληρώνονται οι προϋποθέσεις για τη λήψη δεύτερη ανταποδοτικής σύνταξης, ο ασφαλισμένος λαμβάνει προσαύξηση της πρώτης ανταποδοτικής σύνταξης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5 του κοινοποιούμενου άρθρου.

Εάν τα εν λόγω πρόσωπα έχουν θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα για τη λήψη δεύτερης ανταποδοτικής σύνταξης μέχρι 31/12/2016, έχουν τη δυνατότητα να μην προβούν σε προαιρετική καταβολή ασφαλιστικής εισφοράς από 1-1-2017, θα λάβουν όμως δεύτερη ανταποδοτική σύνταξη, για το χρόνο ασφάλισης που έχουν συμπληρώσει μέχρι 31/12/2016.

Σημειώνουμε ότι το δικαίωμα για τη λήψη της δεύτερης ανταποδοτικής σύνταξης λόγω γήρατος ή αναπηρίας **θα πρέπει να έχει θεμελιωθεί κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης.** Σε αντίθετη περίπτωση ο ασφαλισμένος λαμβάνει προσαύξηση της ανταποδοτικής σύνταξης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5 του κοινοποιούμενου άρθρου.

Παράδειγμα 8

Μηχανικός του Δημοσίου με υποχρεωτική ασφάλιση στο Δημόσιο και το ΤΣΜΕΔΕ, καταβάλλει από 1/1/2017 στον ΕΦΚΑ την προβλεπόμενη υποχρεωτική εισφορά (6,67% εισφορά ασφαλισμένου, 13,33% εισφορά εργοδότη) και την προαιρετική εισφορά ύψους 20%.

Εάν ο ασφαλισμένος κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης στον ΕΦΚΑ έχει θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα τόσο με τις προϋποθέσεις του Δημοσίου όσο και με τις προϋποθέσεις του ΤΣΜΕΔΕ, τότε ο ασφαλισμένος θα λάβει δύο ανταποδοτικές συντάξεις σύμφωνα με τα άρθρα 8 και 28 του ν.4387/2016:

α. η πρώτη ανταποδοτική σύνταξη θα αφορά το χρόνο ασφάλισης μέχρι 31/12/2016 σε έναν από τους δύο προγενέστερους φορείς (Δημόσιο ή ΤΣΜΕΔΕ) και τον χρόνο υποχρεωτικής ασφάλισης στον ΕΦΚΑ από 1/1/2017.

β. η δεύτερη ανταποδοτική σύνταξη θα αφορά το χρόνο ασφάλισης μέχρι 31/12/2016 στον έτερο από τους δύο προγενέστερους φορείς (Δημόσιο ή ΤΣΜΕΔΕ) και το χρόνο προαιρετικής ασφάλισης στον ΕΦΚΑ από 1/1/2017.

Αντίθετα, εάν κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης στον ΕΦΚΑ ο ασφαλισμένος θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα με βάση τις προϋποθέσεις ενός μόνο φορέα (για παράδειγμα του Δημοσίου), ο ασφαλισμένος θα λάβει μία ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στο Δημόσιο μέχρι 31/12/2016 και το χρόνο υποχρεωτικής ασφάλισης στον ΕΦΚΑ από 1/1/2017, ενώ για το χρόνο ασφάλισης στο ΤΣΜΕΔΕ μέχρι 31/12/2016 και τον προαιρετικό χρόνο ασφάλισης στον ΕΦΚΑ από 1/1/2017 θα λάβει προσαύξηση της ανταποδοτικής σύνταξης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5 του κοινοποιούμενου άρθρου.

γ) οι από 1/1/1993 ασφαλισμένοι που βάσει του άρθρου 39 του ν.2084/1992, όπως ίσχυε είχαν έναν υποχρεωτικό φορέα ασφάλισης, εξακολουθούν να καταβάλλουν μία υποχρεωτική ασφαλιστική εισφορά και συνεπώς θα λάβουν ανταποδοτική σύνταξη σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 8 και 28 του ν.4387/2016.

Σε περίπτωση που είχαν υπαχθεί σε προαιρετική ασφάλιση, μπορούν να συνεχίσουν την προαιρετική ασφάλισή τους προκειμένου να λάβουν δεύτερη ανταποδοτική σύνταξη, εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος ή αναπηρίας. Εάν τα πρόσωπα αυτά διακόψουν την προαιρετική τους ασφάλιση χωρίς να θεμελιωθεί συνταξιοδοτικό δικαίωμα, τότε για το χρόνο

προαιρετικής ασφάλισης πριν και μετά την 1/1/2017 θα λάβουν προσαύξηση της ανταποδοτικής σύνταξης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5 του κοινοποιούμενου άρθρου.

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

Γ. ΧΟΥΛΙΑΡΑΚΗΣ

Α. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο κ. Υφυπουργού
2. Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα Κ.Α.
3. Γραφείο κ. Γεν. Δ/ντη Κ.Α.
4. Δ/ση Κ.Α.Α.Α. (Δ14) – Τμήμα Α' (3)
5. Δ/ση Κ.Α.Μ.Α.
6. Δ/ση Πρόσθετης Ασφάλισης
7. Λοιπές Διευθύνσεις και αυτοτελές Τμήμα της ΓΓΚΑ

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
& ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ**

Αθήνα, 31 / 03 / 2017

Αριθ. Πρωτ. : Φ.10043 / οικ.14224 / 430

**Δ/ΝΣΗ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΩΝ (Δ14)
ΤΜΗΜΑ : Α΄**

Πληροφορίες : Ε. Ράπτη
Τηλέφωνο : 210 – 3368109
FAX : 210 – 3368116

ΠΡΟΣ : 1. ΕΦΚΑ

**Γραφείο κ. Διοικητή
Αγ. Κωνσταντίνου 8
102 41 Αθήνα**

**Δ/ΝΣΗ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΑΙ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ (Δ13)
ΤΜΗΜΑ : Β΄, Γ΄**

Πληροφορίες : Χ. Γκιουλέκα, Ε. Κουτσιμπού
Τηλέφωνο : 210 – 3368111, 210 - 3368122

2. ΕΤΕΑΕΠ

**Γραφείο κ. Διοικητή
Φιλελλήνων 13 – 15
105 57 Αθήνα**

**Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (Δ15)
ΤΜΗΜΑ: Β΄, Γ΄**

Πληροφορίες :
Παν. Καρτσακλή (Επικουρική Ασφάλιση)
Τηλέφωνο : 210 – 3368162
Κων. Χαραγκιώνης (Εφάπαξ Παροχές)
Τηλέφωνο : 210 – 3368179
FAX : 210 – 3368148

**ΚΟΙΝ. : Γενικό Λογιστήριο του
Κράτους**

**Κάνιγγος 29
101 10 Αθήνα**

**Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας : 10110 – Αθήνα**

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ
ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
Δ/ΝΣΗ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ Β΄: Συνταξιοδοτικής Πολιτικής
Τηλ : 213 – 2126701
FAX : 213 – 2126778
E – mail : dne@glk.gr**

**ΘΕΜΑ : «Παροχή συμπληρωματικών οδηγιών για την εφαρμογή των παρ. 3 και 4
του άρθρου 36 του ν.4387/2016»**

Με την αριθ. Φ.10043/οικ.58770/1442/19-12-2016 εγκύκλιό μας (ΑΔΑ : 6ΦΧ3465Θ1Ω-0ΧΞ), δόθηκαν οδηγίες για την εφαρμογή των παρ. 3 και 4 του άρθρου 36 του ν.4387/2016 στις περιπτώσεις ασφαλισμένων που για την ίδια απασχόληση

υπάγονταν στην υποχρεωτική ασφάλιση δύο φορέων κύριας ασφάλισης ή ενός φορέα κύριας ασφάλισης και του Δημοσίου (π.χ. μηχανικός του Δημοσίου που υπαγόταν υποχρεωτικά στην ασφάλιση του Δημοσίου και του ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ ή ιατρός του ΕΣΥ που υπαγόταν υποχρεωτικά στην ασφάλιση του Δημοσίου και του ΕΤΑΑ – ΤΣΑΥ).

Κατόπιν ερωτημάτων που έχουν υποβληθεί στην Υπηρεσία μας, και για την ορθότερη εφαρμογή των ανωτέρω ρυθμίσεων, σας γνωρίζουμε επιπροσθέτως τα εξής:

A. Καθορισμός αποδοχών που υπόκεινται σε ασφαλιστικές εισφορές

Σε συνέχεια των σχετικών διυπουργικών ερμηνευτικών εγκυκλίων με τις οποίες δόθηκαν οδηγίες **σχετικά με τις αποδοχές των δημοσίων υπαλλήλων που υπόκεινται σε ασφαλιστικές εισφορές** βάσει του άρθρου 5 του ν.4387/2016, διευκρινίζουμε τα εξής:

Οι οδηγίες που έχουν δοθεί σχετικά με τις συντάξιμες αποδοχές με την ανωτέρω εγκύκλιο **αφορούν σε υπαλλήλους με σχέση δημοσίου δικαίου, καθώς και σε δικηγόρους με σχέση έμμισθης εντολής με το Δημόσιο**, ανεξαρτήτως εάν με το υφιστάμενο μέχρι 31/12/2016 καθεστώς υπάγονταν στην ασφάλιση του Δημοσίου ή φορέα κύριας ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, και ανεξαρτήτως του χρόνου διορισμού (πριν ή μετά την 1/1/1993 ή την 1/1/2011).

Σημειώνουμε ότι τα ανωτέρω εφαρμόζονται και σε περίπτωση που ο ασφαλισμένος επιλέξει να καταβάλλει προαιρετικά δεύτερη ασφαλιστική εισφορά.

Εάν όμως πρόκειται για μηχανικούς και υγειονομικούς που απασχολούνται στο Δημόσιο με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ), οι ασφαλιστικές εισφορές υπέρ ΕΦΚΑ υπολογίζονται επί των πάσης φύσεως αποδοχών, όπως αυτές καθορίζονται στο άρθρο 38 του ν.4387/2016.

B. Καθορισμός ύψους ασφαλιστρού για την κύρια σύνταξη

Σύμφωνα με τις ρυθμίσεις των άρθρων 5 και 38 του ν.4387/2016, το ύψος της ασφαλιστρού για την κύρια σύνταξη καθορίζεται σε 20%, επιμεριζόμενο κατά 6,67% και 13,33% μεταξύ ασφαλισμένου και εργοδότη αντίστοιχα. Σε περίπτωση που κατά την 31/12/2016 προβλέπονταν υψηλότερα ή χαμηλότερα ποσοστά ασφαλιστρού προβλέπεται σταδιακή προσαρμογή τους, ώστε από 1/1/2020 να ανέρχονται στα ανωτέρω ποσοστά.

Με βάση την ανωτέρω πρόβλεψη, σε περίπτωση πολλαπλής ασφάλισης για την ίδια απασχόληση, και για την οποία ο ασφαλισμένος κατέβαλε **μία τουλάχιστον εισφορά** ύψους 6,67%, εξακολουθεί να καταβάλλει και από 1/1/2017 μηνιαία εισφορά ύψους 6,67%, χωρίς σταδιακή προσαρμογή του ασφαλιστρού. Μη υπάρχουσής της συνθήκης αυτής (ήτοι να μην προβλεπόταν μέχρι 31/12/2016 μία τουλάχιστον εισφορά ασφαλισμένου ύψους 6,67%), αλλά η μηνιαία εισφορά ασφαλισμένου ήταν για τον έναν φορέα σταθερό ποσό και για τον άλλο φορέα ποσοστιαία εισφορά υψηλότερη ή

χαμηλότερη του 6,67%, τότε, και στην περίπτωση αυτή, ο ασφαλισμένος καταβάλλει από 1/1/2017 μηνιαία εισφορά ύψους 6,67%, χωρίς σταδιακή προσαρμογή του ασφαλιστρού.

Αντίστοιχα, εάν προβλεπόταν μέχρι 31/12/2016 μία τουλάχιστον εργοδοτική εισφορά ύψους 13,33%, τότε και από 1/1/2017 εξακολουθεί να καταβάλλεται εργοδοτική εισφορά ύψους 13,33%, χωρίς σταδιακή προσαρμογή του ασφαλιστρού. Μη υπαρχούσης της συνθήκης αυτής (ήτοι να μην προβλεπόταν μέχρι 31/12/2016 μία τουλάχιστον εργοδοτική εισφορά ύψους 13,33%), τότε η εργοδοτική εισφορά διαμορφώνεται σταδιακά σε 13,33%.

Επισημαίνουμε ότι η υποχρέωση καταβολής μίας ασφαλιστικής εισφοράς υπέρ του ΕΦΚΑ βάσει των ρυθμίσεων των παρ. 3 και 4 του άρθρου 36 του ν.4387/2016 διενεργείται χωρίς να απαιτείται η διαγραφή του ασφαλισμένου μηχανικού ή υγειονομικού από τους οικείους επιστημονικούς συλλόγους (ΤΕΕ, Ιατρικούς Συλλόγους κ.λπ.).

Γ. Προαιρετική ασφάλιση των μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένων που διορίστηκαν στο Δημόσιο μετά την 1/1/1993

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 παρ. 4 του ν.2084/1992, όπως ισχύουν, οι μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένοι που διορίστηκαν στο δημόσιο από την 1/1/1993 μέχρι 31/12/2010, για τους οποίους βάσει των καταστατικών διατάξεων του ΤΣΜΕΔΕ και του ΤΣΑΥ προβλεπόταν υποχρεωτική υπαγωγή στην ασφάλιση των ανωτέρω φορέων, υπάγονταν υποχρεωτικά στην ασφάλιση των ανωτέρω κλαδικών Ταμείων, μπορούσαν όμως να υπαχθούν προαιρετικά στην ασφάλιση του Δημοσίου καταβάλλοντας την προβλεπόμενη από τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν.1902/1990 εισφορά ύψους 6,67%.

Μετά από την ισχύ του ν.4387/2016, η ανωτέρω ρύθμιση δεν έχει εφαρμογή, και, ως εκ τούτου, τα πρόσωπα που είχαν υπαχθεί στην προαιρετική ασφάλιση του Δημοσίου βάσει των ανωτέρω διατάξεων του ν.2084/1992 και επιθυμούν να συνεχίσουν την προαιρετική τους ασφάλιση θα καταβάλλουν μηνιαία εισφορά ύψους 20%, υπολογιζόμενη επί των αποδοχών που υπόκεινται σε εισφορά για την υποχρεωτική ασφάλιση.

Ευνόητο είναι ότι οι ασφαλισμένοι που υπήχθησαν στην προαιρετική ασφάλιση θεωρώντας ότι το ασφαλιστρού ανέρχεται σε 6,67% αντί του 20%, μπορούν, μετά την ανωτέρω αλλαγή που προκύπτει, να διακόψουν την προαιρετική τους ασφάλιση. Σε αυτή και μόνο την περίπτωση είναι δυνατή η επιστροφή των εισφορών προαιρετικής ασφάλισης που έχουν καταβληθεί. Σε περίπτωση δε που επιθυμούν να συνεχίσουν την προαιρετική ασφάλιση θα πρέπει να καταβληθεί η προκύπτουσα διαφορά.

Συνεπώς, επέρχεται τροποποίηση στην περίπτωση του Παραδείγματος 5 της αριθ. Φ.10043/οικ.58770/1442/19-12-2016 εγκυκλίου μας, το οποίο διαμορφώνεται ως εξής:
«Παράδειγμα 5

Μηχανικός του Δημοσίου, ασφαλισμένος μέχρι 31/12/1992 (παλιός ασφαλισμένος) που έχει διοριστεί στο Δημόσιο μετά την 1/1/1993, υπαγόταν μέχρι 31/12/2016

υποχρεωτικά στην ασφάλιση του ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ και προαιρετικά στο Δημόσιο. Από 1/1/2017 και μετά, ο εν λόγω ασφαλισμένος καταβάλλει μία ασφαλιστική εισφορά υπέρ ΕΦΚΑ.

Μέχρι 31/12/2016, για το εν λόγω ασφαλισμένο οι ασφαλιστικές εισφορές έχουν διαμορφωθεί ως εξής:

α. Για την ασφάλιση του ΤΣΜΕΔΕ, ο ασφαλισμένος καταβάλλει εισφορά ύψους 6,67% και ο εργοδότης εισφορά ύψους 13,33%.

β. Για την προαιρετική ασφάλιση του Δημοσίου ο ασφαλισμένος καταβάλλει εισφορά ύψους 6,67%

Συνεπώς, από 1/1/2017, για την υποχρεωτική ασφάλιση καταβάλλεται μηνιαία εισφορά ύψους 6,67% από τον ασφαλισμένο και 13,33% από τον εργοδότη, επί των αποδοχών όπως αυτές καθορίζονται στις σχετικές διυπουργικές ερμηνευτικές εγκυκλίους.

Εάν ο εν λόγω ασφαλισμένος συνεχίσει την προαιρετική του ασφάλιση καταβάλλει μηνιαία εισφορά ύψους 20% επί των αποδοχών, όπως αυτές καθορίζονται στις σχετικές διυπουργικές ερμηνευτικές εγκυκλίους.

Επισημαίνουμε ότι οι εν λόγω ασφαλισμένοι που είχαν υπαχθεί προαιρετικά στην ασφάλιση του Δημοσίου μπορούν, εφόσον το επιθυμούν, να διακόψουν οποτεδήποτε την προαιρετική τους ασφάλιση ή να υπαχθούν εκ νέου σε αυτήν.

Δ. Προαιρετική ασφάλιση των από 1/1/1993 ασφαλισμένων

Στις περιπτώσεις ασφαλισμένων από την 1/1/1993 και μετά που είχαν υπαχθεί προαιρετικά στην ασφάλιση δεύτερου φορέα βάσει των διατάξεων των άρθρων 17 παρ. 4 και 39 του ν.2084/1992, και για την δεύτερη αυτή ασφάλιση μέχρι 31/12/2016 προβλεπόταν η καταβολή εισφοράς ύψους 30% (εισφορά ασφαλισμένου, εργοδότη και Κράτους), τα εν λόγω πρόσωπα, εφόσον επιθυμούν, δύνανται να συνεχίσουν την προαιρετική μηνιαία καταβολή δεύτερης εισφοράς και μετά την 1/1/2017, σε ποσοστό 20%. Και στην περίπτωση αυτή η προαιρετική δεύτερη εισφορά υπολογίζεται επί των αποδοχών που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της υποχρεωτικής εισφοράς.

Για την καλύτερη κατανόηση, παραθέτουμε τα εξής παραδείγματα για την κύρια σύνταξη μηχανικών και υγειονομικών του Δημοσίου (υπάλληλοι με σχέση δημοσίου δικαίου):

	Παλιός / Νέος Ασφαλισμένος	Διορισμός στο Δημόσιο	Ύψος ασφαλιστικών εισφορών μέχρι 31/12/2016	Ύψος ασφαλιστικών εισφορών από 1/1/2017	Συντάξιμες Αποδοχές ¹
Μηχανικός	Παλιός Ασφαλισμένος	Μέχρι 31/12/1992	Δημόσιο (υποχρεωτική): 6,67% ο ασφαλισμένος, χωρίς εργοδοτική	ΕΦΚΑ (υποχρεωτική): 6,67% ο ασφαλισμένος	ΕΦΚΑ (υποχρεωτική): Περίπτωση Α1 ή Β της

			εισφορά <u>ΤΣΜΕΔΕ</u> (υποχρεωτική): 6,67% ο ασφαλισμένος και 13,33% εργοδοτική εισφορά	και 13,33% εργοδοτική εισφορά <u>ΕΦΚΑ</u> (προαιρετική): 20% ο ασφαλισμένος	εγκυκλίου <u>ΕΦΚΑ</u> (προαιρετική): Περίπτωση Α1 ή Β της εγκυκλίου
Μηχανικός	Παλιός Ασφαλισμένος	Από 1/1/1993	<u>ΤΣΜΕΔΕ</u> (υποχρεωτική): 6,67% ο ασφαλισμένος και 13,33% εργοδοτική εισφορά <u>Δημόσιο</u> (προαιρετική): 6,67% ο ασφαλισμένος	<u>ΕΦΚΑ</u> (υποχρεωτική): 6,67% ο ασφαλισμένος και 13,33% εργοδοτική εισφορά <u>ΕΦΚΑ</u> (προαιρετική): 20% ο ασφαλισμένος	<u>ΕΦΚΑ</u> (υποχρεωτική): Περίπτωση Α1 ή Β της εγκυκλίου <u>ΕΦΚΑ</u> (προαιρετική): Περίπτωση Α1 ή Β της εγκυκλίου
Μηχανικός	Παλιός Ασφαλισμένος	Από 1/1/2011	<u>ΤΣΜΕΔΕ</u> (υποχρεωτική): 6,67% ο ασφαλισμένος και 13,33% εργοδοτική εισφορά	<u>ΕΦΚΑ</u> (υποχρεωτική): 6,67% ο ασφαλισμένος και 13,33% εργοδοτική εισφορά	<u>ΕΦΚΑ</u> (υποχρεωτική): Περίπτωση Α1 ή Β της εγκυκλίου
Μηχανικός	Νέος Ασφαλισμένος	Από 1/1/1993	<u>ΤΣΜΕΔΕ</u> (υποχρεωτική): 6,67% ο ασφαλισμένος και 13,33% εργοδοτική εισφορά <u>Δημόσιο</u> (προαιρετική): 30% ο ασφαλισμένος	<u>ΕΦΚΑ</u> (υποχρεωτική): 6,67% ο ασφαλισμένος και 13,33% εργοδοτική εισφορά <u>ΕΦΚΑ</u> (προαιρετική): 20% ο ασφαλισμένος	<u>ΕΦΚΑ</u> (υποχρεωτική): Περίπτωση Α2 ή Β της εγκυκλίου <u>ΕΦΚΑ</u> (προαιρετική): Περίπτωση Α2 ή Β της εγκυκλίου
Μηχανικός	Νέος Ασφαλισμένος	Από 1/1/2011	<u>ΤΣΜΕΔΕ</u> (υποχρεωτική): 6,67% ο ασφαλισμένος και 13,33% εργοδοτική εισφορά	<u>ΕΦΚΑ</u> (υποχρεωτική): 6,67% ο ασφαλισμένος και 13,33% εργοδοτική εισφορά	<u>ΕΦΚΑ</u> (υποχρεωτική): Περίπτωση Α2 ή Β της εγκυκλίου
Υγειονομικός	Παλιός Ασφαλισμένος	Μέχρι 31/12/1992	<u>Δημόσιο</u> (υποχρεωτική): 6,67% ο ασφαλισμένος, χωρίς εργοδοτική εισφορά <u>ΤΣΑΥ</u> (υποχρεωτική):	<u>ΕΦΚΑ</u> (υποχρεωτική): 6,67% ο ασφαλισμένος και 13,33% εργοδοτική εισφορά	<u>ΕΦΚΑ</u> (υποχρεωτική): Περίπτωση Α1 ή Β της εγκυκλίου <u>ΕΦΚΑ</u> (προαιρετική):

			€188,30 ο ασφαλισμένος και 13,33% εργοδοτική εισφορά	<u>ΕΦΚΑ</u> (προαιρετική): 20% ο ασφαλισμένος	Περίπτωση Α1 ή Β της εγκυκλίου
Υγειονομικός	Παλιός Ασφαλισμένος	Μέχρι 31/12/1992	<u>Δημόσιο</u> (υποχρεωτική): 6,67% ο ασφαλισμένος, χωρίς εργοδοτική εισφορά <u>ΤΣΑΥ</u> (υποχρεωτική): €188,30 ο ασφαλισμένος, χωρίς εργοδοτική εισφορά	<u>ΕΦΚΑ</u> (υποχρεωτική): 6,67% ο ασφαλισμένος και 3,34% εργοδοτική εισφορά (μεταβατικότητα) <u>ΕΦΚΑ</u> (προαιρετική): 20% ο ασφαλισμένος	<u>ΕΦΚΑ</u> (υποχρεωτική): Περίπτωση Α1 ή Β της εγκυκλίου <u>ΕΦΚΑ</u> (προαιρετική): Περίπτωση Α1 ή Β της εγκυκλίου
Υγειονομικός	Παλιός Ασφαλισμένος	Από 1/1/1993	<u>ΤΣΑΥ</u> (υποχρεωτική): €188,30 ο ασφαλισμένος και 13,33% εργοδοτική εισφορά <u>Δημόσιο</u> (προαιρετική): 6,67% ο ασφαλισμένος	<u>ΕΦΚΑ</u> (υποχρεωτική): 6,67% ο ασφαλισμένος και 13,33% εργοδοτική εισφορά <u>ΕΦΚΑ</u> (προαιρετική): 20% ο ασφαλισμένος	<u>ΕΦΚΑ</u> (υποχρεωτική): Περίπτωση Α1 ή Β της εγκυκλίου <u>ΕΦΚΑ</u> (προαιρετική): Περίπτωση Α1 ή Β της εγκυκλίου
Υγειονομικός	Παλιός Ασφαλισμένος	Από 1/1/1993	<u>ΤΣΑΥ</u> (υποχρεωτική): €188,30 ο ασφαλισμένος, χωρίς εργοδοτική εισφορά <u>Δημόσιο</u> (προαιρετική): 6,67% ο ασφαλισμένος	<u>ΕΦΚΑ</u> (υποχρεωτική): 6,67% ο ασφαλισμένος και 3,34% εργοδοτική εισφορά (μεταβατικότητα) <u>ΕΦΚΑ</u> (προαιρετική): 20% ο ασφαλισμένος	<u>ΕΦΚΑ</u> (υποχρεωτική): Περίπτωση Α1 ή Β της εγκυκλίου <u>ΕΦΚΑ</u> (προαιρετική): Περίπτωση Α1 ή Β της εγκυκλίου
Υγειονομικός	Παλιός Ασφαλισμένος	Από 1/1/2011	<u>ΤΣΑΥ</u> (υποχρεωτική): €188,30 ο ασφαλισμένος και 13,33% εργοδοτική εισφορά	<u>ΕΦΚΑ</u> (υποχρεωτική): 6,67% ο ασφαλισμένος και 13,33% εργοδοτική εισφορά	<u>ΕΦΚΑ</u> (υποχρεωτική): Περίπτωση Α1 ή Β της εγκυκλίου
Υγειονομικός	Παλιός Ασφαλισμένος	Από 1/1/2011	<u>ΤΣΑΥ</u> (υποχρεωτική): €188,30 ο	<u>ΕΦΚΑ</u> (υποχρεωτική): 6,67% ο	<u>ΕΦΚΑ</u> (υποχρεωτική): Περίπτωση Α1

			ασφαλισμένος, χωρίς εργοδοτική εισφορά	ασφαλισμένος και 3,34% εργοδοτική εισφορά (μεταβατικότητα)	ή Β της εγκυκλίου
Υγειονομικός	Νέος Ασφαλισμένος	Από 1/1/1993	<u>ΤΣΑΥ</u> (υποχρεωτική): 6,67% ο ασφαλισμένος και 13,33% εργοδοτική εισφορά <u>Δημόσιο</u> (προαιρετική): 30% ο ασφαλισμένος	<u>ΕΦΚΑ</u> (υποχρεωτική): 6,67% ο ασφαλισμένος και 13,33% εργοδοτική εισφορά <u>ΕΦΚΑ</u> (προαιρετική): 20% ο ασφαλισμένος	<u>ΕΦΚΑ</u> (υποχρεωτική): Περίπτωση Α2 ή Β της εγκυκλίου <u>ΕΦΚΑ</u> (προαιρετική): Περίπτωση Α2 ή Β της εγκυκλίου
Υγειονομικός	Νέος Ασφαλισμένος	Από 1/1/1993	<u>ΤΣΑΥ</u> (υποχρεωτική): 6,67% ο ασφαλισμένος, χωρίς εργοδοτική εισφορά <u>Δημόσιο</u> (προαιρετική): 30% ο ασφαλισμένος	<u>ΕΦΚΑ</u> (υποχρεωτική): 6,67% ο ασφαλισμένος και 3,34% εργοδοτική εισφορά (μεταβατικότητα) <u>ΕΦΚΑ</u> (προαιρετική): 20% ο ασφαλισμένος	<u>ΕΦΚΑ</u> (υποχρεωτική): Περίπτωση Α2 ή Β της εγκυκλίου <u>ΕΦΚΑ</u> (προαιρετική): Περίπτωση Α2 ή Β της εγκυκλίου
Υγειονομικός	Νέος Ασφαλισμένος	Από 1/1/2011	<u>ΤΣΑΥ</u> (υποχρεωτική): 6,67% ο ασφαλισμένος και 13,33% εργοδοτική εισφορά	<u>ΕΦΚΑ</u> (υποχρεωτική): 6,67% ο ασφαλισμένος και 13,33% εργοδοτική εισφορά	<u>ΕΦΚΑ</u> (υποχρεωτική): Περίπτωση Α2 ή Β της εγκυκλίου
Υγειονομικός	Νέος Ασφαλισμένος	Από 1/1/2011	<u>ΤΣΑΥ</u> (υποχρεωτική): 6,67% ο ασφαλισμένος, χωρίς εργοδοτική εισφορά	<u>ΕΦΚΑ</u> (υποχρεωτική): 6,67% ο ασφαλισμένος και 3,34% εργοδοτική εισφορά (μεταβατικότητα)	<u>ΕΦΚΑ</u> (υποχρεωτική): Περίπτωση Α2 ή Β της εγκυκλίου

¹ όπως αυτές καθορίζονται κατά περίπτωση στην αριθ.πρωτ. 2/24112/ΔΕΠ/31-03-2017 εγκύκλιο.

Διευκρινίζουμε ότι σε περίπτωση **υπαλλήλων των ανωτέρω κατηγοριών που διορίζονται μετά την 1/1/2017**, ανεξαρτήτως εάν υπάρχει ή όχι προϋπηρεσία στο Δημόσιο και ανεξαρτήτως χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση, καταβάλλονται για τον κλάδο σύνταξης εισφορές **ύψους 6,67% ο ασφαλισμένος και 13,33% ο εργοδότης**, χωρίς

να εφαρμόζονται στην περίπτωση αυτή τυχόν μεταβατικά ποσοστά εργοδοτικής εισφοράς σύμφωνα με τα ανωτέρω.

Ε. Αναδρομική εφαρμογή των παρ. 3 και 4 του άρθρου 36 του ν.4387/2016

Οι ρυθμίσεις των ανωτέρω παραγράφων έχουν εφαρμογή από 1/1/2017. Σε περίπτωση όμως που δεν έχει καταστεί εφικτή η έγκαιρη εφαρμογή τους, οι υπηρεσίες θα πρέπει να προχωρήσουν σε τακτοποίηση το συντομότερο δυνατό. Ευνόητο είναι ότι σε περίπτωση που προκύψουν διαφορές, αυτές θα πρέπει να ρυθμιστούν είτε μέσω διενέργειας συμψηφισμών ή επιστροφής ασφαλιστικών εισφορών.

ΣΤ. Εφαρμογή των παρ. 3 και 4 του άρθρου 36 του ν.4387/2016 σε περίπτωση πολλαπλής ασφάλισης σε φορείς αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (εντασσόμενων στον ΕΦΚΑ φορέων)

Ι. Στις ρυθμίσεις των παρ. 3 και 4 του άρθρου 36 του ν.4387/2016 εμπίπτουν επίσης και οι παλαιοί ασφαλισμένοι για τους οποίους προέκυπτε μέχρι 31/12/2016 βάσει γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων υποχρέωση ασφάλισης για την ίδια απασχόληση σε περισσότερους του ενός φορείς κύριας ασφάλισης (πλην Δημοσίου). Η εν λόγω κατηγορία αφορά μηχανικούς, υγειονομικούς και δικηγόρους με έμμισθη εντολή που για την ίδια απασχόληση υπάγονταν στην ασφάλιση του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ / πρώην Ειδικά Ταμεία και στο ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ ή ΕΤΑΑ – ΤΣΑΥ ή ΕΤΑΑ – Τομέας Ασφάλισης Νομικών (για παράδειγμα υποχρεωτική ασφάλιση μηχανικού στο ΙΚΑ – ΕΤΑΜ / πρώην ΤΑΠ – ΟΤΕ και στο ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ).

Για τα εν λόγω πρόσωπα η εισφορά υπολογίζεται επί των αποδοχών που καθορίζονται στο άρθρο 38, παρ. 1 και 2 του ν.4387/2016, δηλαδή επί των πάσης φύσεως αποδοχών, με εξαίρεση τις κοινωνικού χαρακτήρα έκτακτες παροχές λόγω γάμου, γεννήσεως τέκνων, θανάτου και βαριάς αναπηρίας, τα δε ποσοστά εισφορών καθορίζονται σύμφωνα με τα κατωτέρω παραδείγματα.

Σε περίπτωση που τα εν λόγω πρόσωπα επιθυμούν να καταβάλλουν προαιρετικά δεύτερη ασφαλιστική εισφορά, το ύψος αυτής ορίζεται, όπως προαναφέρθηκε, σε 20% επί των πάσης φύσεως αποδοχών επί των οποίων υπολογίζεται η υποχρεωτική εισφορά.

Παράδειγμα 1

Παλιός ασφαλισμένος (έναρξη ασφάλισης μέχρι 31.12.1992) - ασφαλισμένος στο Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού ΟΤΕ κατά την ημερομηνία ένταξης του στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (1.8.2008) που απασχολείται στον ΟΤΕ ως μηχανικός ασφαλιζόταν μέχρι 31/12/2016 υποχρεωτικά στο ΙΚΑ – ΕΤΑΜ / πρώην ΤΑΠ – ΟΤΕ και στο ΕΤΑΑ –

ΤΣΜΕΔΕ. Από 1/1/2017 και μετά, ο εν λόγω ασφαλισμένος καταβάλλει μία υποχρεωτική ασφαλιστική εισφορά υπέρ ΕΦΚΑ.

Ειδικότερα:

Για την ασφάλιση στο ΙΚΑ – ΕΤΑΜ / πρώην ΤΑΠ – ΟΤΕ, ο ασφαλισμένος κατέβαλε για το έτος 2016 μηνιαία εισφορά ύψους 8,835% και ο εργοδότης ΟΤΕ 19,165%.

Για την ασφάλιση στο ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ, ο ασφαλισμένος κατέβαλε μηνιαία εισφορά το έτος 2016 ύψους 6,67% και ο εργοδότης 13,33%.

Συνεπώς, από 1/1/2017 για την υποχρεωτική ασφάλιση καταβάλλεται μηνιαία εισφορά ύψους 6,67% από τον ασφαλισμένο και 13,33% από τον εργοδότη, επί των πάσης φύσεως αποδοχών του ασφαλισμένου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 38 παρ. 1 και 2 του ν.4387/2016.

Εάν ο εν λόγω ασφαλισμένος επιλέξει να καταβάλλει προαιρετικά δεύτερη ασφαλιστική εισφορά, το ύψος αυτής διαμορφώνεται σε 20% επί των πάσης φύσεως αποδοχών του ασφαλισμένου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 38 παρ. 1 και 2 του ν.4387/2016.

Παράδειγμα 2

Παλιός ασφαλισμένος (έναρξη ασφάλισης μέχρι 31.12.1992) - ασφαλισμένος στο Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού ΟΤΕ κατά την ημερομηνία ένταξής του στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (1.8.2008) που απασχολείται στον ΟΤΕ ως ιατρός ασφαλιζόταν μέχρι 31/12/2016 υποχρεωτικά στο ΙΚΑ – ΕΤΑΜ / πρώην ΤΑΠ – ΟΤΕ και στο ΕΤΑΑ – ΤΣΑΥ. Από 1/1/2017 και μετά, ο εν λόγω ασφαλισμένος καταβάλλει μία υποχρεωτική ασφαλιστική εισφορά υπέρ ΕΦΚΑ.

Για την ασφάλιση στο ΙΚΑ – ΕΤΑΜ / πρώην ΤΑΠ – ΟΤΕ, ο ασφαλισμένος κατέβαλε για το έτος 2016 μηνιαία εισφορά ύψους 8,835% και ο εργοδότης 19,165%.

Για την ασφάλιση στο ΕΤΑΑ – ΤΣΑΥ, ο ασφαλισμένος το έτος 2016 κατέβαλλε μηνιαία εισφορά ύψους €188,30 ο ασφαλισμένος και ο εργοδότης 13,33%.

Συνεπώς, από 1/1/2017 για την υποχρεωτική ασφάλιση καταβάλλεται μηνιαία εισφορά ύψους 6,67% από τον ασφαλισμένο (χωρίς μεταβατική προσαρμογή της εισφοράς του ασφαλισμένου) και 13,33% από τον εργοδότη, επί των πάσης φύσεως αποδοχών του ασφαλισμένου σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 38 παρ. 1 και 2 του ν.4387/2016.

Εάν ο εν λόγω ασφαλισμένος επιλέξει να καταβάλλει προαιρετικά δεύτερη ασφαλιστική εισφορά, το ύψος αυτής διαμορφώνεται σε 20% επί των αποδοχών του ασφαλισμένου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 38 παρ. 1 και 2 του ν.4387/2016.

Παράδειγμα 3

Παλιός ασφαλισμένος (έναρξη ασφάλισης μέχρι 31.12.1992) - ασφαλισμένος στο Ταμείο Συντάξεως Προσωπικού ΕΤΕ κατά την ημερομηνία ένταξής του στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (1.8.2008), που απασχολείται στην ΕΤΕ ως δικηγόρος με έμμισθη εντολή ασφαλιζόταν μέχρι 31/12/2016 υποχρεωτικά στο ΙΚΑ – ΕΤΑΜ / πρώην ΤΣΠ –ΕΤΕ και στο ΕΤΑΑ – Τομέας Ασφάλισης Νομικών. Από 1/1/2017 και μετά, ο εν λόγω ασφαλισμένος καταβάλλει μία υποχρεωτική ασφαλιστική εισφορά υπέρ ΕΦΚΑ.

Για την ασφάλιση στο ΙΚΑ – ΕΤΑΜ / πρώην ΤΣΠ – ΕΤΕ, ο ασφαλισμένος κατέβαλε μηνιαία εισφορά ύψους 8,835% και ο εργοδότης 19,935%.

Για την ασφάλιση στο ΕΤΑΑ – Τομέας Ασφάλισης Νομικών, ο ασφαλισμένος κατέβαλε μηνιαία εισφορά ίση με την εισφορά του ελεύθερου επαγγελματία, επιμεριζόμενη κατά 1/3 (6,67%) στον ασφαλισμένο και κατά 2/3 (13,33%) στον εργοδότη. Επιπλέον ο εργοδότης κατέβαλε μηνιαία εισφορά ύψους 3% επί των αποδοχών για ποσό μέχρι το βασικό μισθό του 13^{ου} μισθολογικού κλιμακίου δημοσίου πολιτικού υπαλλήλου και 5% για το επιπλέον ποσό των αποδοχών.

Συνεπώς, από 1/1/2017 για την υποχρεωτική ασφάλιση καταβάλλεται μηνιαία εισφορά ύψους 6,67% από τον ασφαλισμένο και 13,33% από τον εργοδότη, επί των πάσης φύσεως αποδοχών του ασφαλισμένου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 38, παρ. 1 και 2 του ν.4387/2016.

Εάν ο εν λόγω ασφαλισμένος επιλέξει να καταβάλλει προαιρετικά δεύτερη ασφαλιστική εισφορά, το ύψος αυτής διαμορφώνεται σε 20% επί των αποδοχών του ασφαλισμένου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 38 παρ. 1 και 2 του ν.4387/2016.

Παράδειγμα 4

Μηχανικός εγγεγραμμένος στο ΤΕΕ, απογεγραμμένος ναυτικός, ο οποίος εργάζεται αποκλειστικά ως μηχανικός σε δεξαμενόπλοιο με ελληνική σημαία.

Από 1.1.2017, και για όσο διάστημα χρονικό διάστημα υπάρχει αποκλειστική απασχόληση ως μηχανικού, για τον ασφαλισμένο αυτόν καταβάλλεται εισφορά εργοδότη και ασφαλισμένου, σύμφωνα με τις διατάξεις του πρώην ΝΑΤ (παρ. 6 του άρθρου 38 του ν.4387/2016).

Σημειώνουμε ότι εάν πρόκειται για απογεγραμμένο ναυτικό ο οποίος ασκεί ελεύθερο επάγγελμα ως μηχανικός, τότε στην περίπτωση αυτή έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν.4387/2016.

Παράδειγμα 5

Παλιός ασφαλισμένος (έναρξη ασφάλισης μέχρι 31.12.1992) - που απασχολείται ως μηχανικός σε ΝΠΔΔ και υπάγεται στην ασφάλιση του Ειδικού Καθεστώτος του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ (διορισμός μέχρι 31/12/1992) και στο ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ. Από 1/1/2017 και μετά, ο εν λόγω ασφαλισμένος καταβάλλει μία υποχρεωτική ασφαλιστική εισφορά υπέρ ΕΦΚΑ.

Ειδικότερα:

Για την ασφάλιση στο Ειδικό Καθεστώς του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ, ο ασφαλισμένος κατέβαλε για το έτος 2016 μηνιαία εισφορά ύψους 6,67% και ο εργοδότης 25,33%.

Για την ασφάλιση στο ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ, ο ασφαλισμένος κατέβαλε μηνιαία εισφορά το έτος 2016 ύψους 6,67% και ο εργοδότης 13,33%.

Συνεπώς, από 1/1/2017 για την υποχρεωτική ασφάλιση καταβάλλεται μηνιαία εισφορά ύψους 6,67% από τον ασφαλισμένο και 13,33% από τον εργοδότη, επί των αποδοχών του ασφαλισμένου σύμφωνα με τα οριζόμενα στις σχετικές διυπουργικές ερμηνευτικές εγκυκλίους.

Εάν ο εν λόγω ασφαλισμένος επιλέξει να καταβάλλει προαιρετικά δεύτερη ασφαλιστική εισφορά, το ύψος αυτής διαμορφώνεται σε 20% επί των αποδοχών του ασφαλισμένου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις σχετικές παραπάνω διυπουργικές εγκυκλίους.

II. Επικουρική ασφάλιση - Εφάπαξ Παροχή

Ως προς την **επικουρική ασφάλιση** των ανωτέρω προσώπων, που έχουν υποχρέωση ασφάλισης στον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. καταβάλλεται, από 1.1.2017, μηνιαία ασφαλιστική εισφορά μισθωτού, η οποία σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 97 του ν.4387/2016 υπολογίζεται σε ποσοστό 3,5% για τον ασφαλισμένο και 3,5% για τον εργοδότη επί των ασφαλιστέων αποδοχών του ασφαλισμένου, (σχετική η υπ'αριθμ.Φ.80020/οικ.22104/Δ15.405/30.6.2016/ΑΔΑ: ΩΒΔ4465Θ1Ω-BY0 εγκύκλιος).

Ως προς την **ασφάλιση για εφάπαξ παροχή** των εν λόγω προσώπων για τους οποίους για την ίδια απασχόληση προκύπτει σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθ. 76 του ν.4387/2016 υποχρέωση ασφάλισης σε περισσότερα του ενός ταμεία, τομείς, κλάδους και λογαριασμούς πρόνοιας που εντάσσονται στο Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π., καταβάλλεται υποχρεωτικά, από 1/1/2017, μία ασφαλιστική εισφορά στον Κλάδο Εφάπαξ Παροχών του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π., μετά από επιλογή τους. Στους ασφαλισμένους αυτής της κατηγορίας δίνεται η δυνατότητα προαιρετικής καταβολής της δεύτερης ασφαλιστικής εισφοράς, κατόπιν σχετικής αίτησης. Εάν κάποιος ασφαλισμένος επιλέξει να καταβάλλει προαιρετικά δεύτερη ασφαλιστική εισφορά το ύψος αυτής διαμορφώνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. β. της παρ. 2 του άρθρου 35 του ν.4387/2016, όπως κάθε φορά ισχύει.

Συνεπώς, από 1/1/2017 και μετά, στις περιπτώσεις που για την ίδια απασχόληση υφίσταται υποχρέωση ασφάλισης για εφάπαξ παροχή, καταβάλλεται από τον ασφαλισμένο μηνιαία ασφαλιστική εισφορά μισθωτού, το ύψος της οποίας προσδιορίζεται με βάση τα οριζόμενα της περ. β. της παρ. 2 του άρθρου 35 του ν.4387/2016 όπως ισχύει.

Σύμφωνα με αυτήν:

α) για τους μισθωτούς από 1/1/1993 και εφεξής ασφαλισμένους το ποσό της μηνιαίας εισφοράς ορίζεται σε ποσοστό 4% υπολογιζόμενο επί των ασφαλιστέων αποδοχών τους, όπως προσδιορίζονται στο άρθ. 38 του ν.4387/2016,

β) για τους μισθωτούς μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένους εφαρμόζονται οι επιμέρους καταστατικές διατάξεις των εντασσομένων ταμείων, τομέων, κλάδων και λογαριασμών στο ΕΤΕΑΕΠ με εξαίρεση τους μισθωτούς ασφαλισμένους στους τομείς πρόνοιας του τ. ΕΤΑΠ-ΜΜΕ, των οποίων τα ποσοστά εισφορών υπολογίζονται επί των ασφαλιστέων αποδοχών τους, όπως προσδιορίζονται στο άρθ. 38 του ν.4387/2016.

Σε κάθε περίπτωση επισημαίνεται ότι, η υποχρέωση ή μη υπαγωγής στον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης και στον Κλάδο Εφάπαξ Παροχών του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. για τα πρόσωπα που εμπίπτουν στις διατάξεις των παρ.3 και 4 του άρθρου 36 του ν.4387/2016 ρυθμίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 76 του ίδιου νόμου, στο οποίο καθορίζονται τα ασφαλιστέα πρόσωπα του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π..

Ζ. Αξιοποίηση χρόνου ασφάλισης

Ως προς την αξιοποίηση του χρόνου ασφάλισης, με την αριθ. Φ.10043/οικ.58770/1442/19-12-2016 εγκύκλιο σας έχουμε γνωρίσει ότι οι ασφαλισμένοι που θεμελιώνουν δεύτερο συνταξιοδοτικό δικαίωμα λαμβάνουν δεύτερη ανταποδοτική σύνταξη βάσει των άρθρων 8 και 28 του ν.4387/2016, ενώ όσοι δεν θεμελιώνουν δεύτερο συνταξιοδοτικό δικαίωμα δικαιούνται προσαύξησης της ανταποδοτικής τους σύνταξης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 17 και στην παρ. 5 του άρθρου 36 του ν.4387/2016.

Στο ανωτέρω πλαίσιο διευκρινίζεται ότι στις περιπτώσεις που θεμελιώνεται δεύτερο συνταξιοδοτικό δικαίωμα ο ασφαλισμένος μπορεί αντί της λήψης δεύτερης ανταποδοτικής σύνταξης να επιλέξει να λάβει προσαύξηση της ανταποδοτικής του σύνταξης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 17 και στην παρ. 5 του άρθρου 36 του ν.4387/2016.

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

Γ. ΧΟΥΛΙΑΡΑΚΗΣ

Α. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο κ. Υφυπουργού
2. Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα Κ.Α.
3. Γραφείο κ. Γεν. Δ/ντη Κ.Α.
4. Δ/ση Κ.Α.Α.Α. (Δ14) – Τμήμα Α' (3)
5. Δ/ση Κ.Α.Μ.Α. (Δ13)
6. Δ/ση Πρόσθετης Ασφάλισης (Δ15)
7. Λοιπές Διευθύνσεις και αυτοτελές Τμήμα της ΓΓΚΑ

Αθήνα, 29 /12/2017

Αριθ. Πρωτ.:Φ80000/οικ.58967/77/Δ29.17

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
& ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΑΡΟΧΩΝ ΚΥΡΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ
(Δ29/17)
ΤΜΗΜΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΓΗΡΑΤΟΣ
ΤΑΧ. Δ/ΝΣΗ : Σταδίου 29
ΤΑΧ. ΚΩΔΙΚΑΣ : 101 10
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Ε. Βρέκου, Δ. Πατούνα
ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 2131516791, 2103368314

ΠΡΟΣ: 1. ΕΦΚΑ

Γενική Δ/νση Απονομών
Συντάξεων
Ακαδημίας 22
106 71 Αθήνα

2. ΓΛΚ

Κάνιγγος 29
Αθήνα

ΘΕΜΑ : «Παροχή οδηγιών σχετικά με την συνταξιοδότηση λόγω γήρατος ασφαλισμένων που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις του άρθρου 17 παρ. 2 και του άρθρου 36 παρ. 3 και 4 του ν.4387/2016».

Σχετικές εγκύκλιοι: 1. Φ.10043/οικ.58770/1442/19-12-2016 (ΑΔΑ : 6ΦΧ346501Ω-0ΧΞ)
2. Φ.10043/οικ.14224/430/31-3-2017 (ΑΔΑ : Ω0ΠΖ46501Ω-ΜΜΟ)

Από τις διατάξεις των άρθρων 17 παρ. 2 και 36 παρ. 3 και 4 του ν.4387/2016, προβλέπεται για τους ασφαλισμένους που είχαν υπαχθεί στην κοινωνική ασφάλιση μέχρι 31/12/1992 (παλαιοί ασφαλισμένοι) και μέχρι 31/12/2016 υπάγονταν υποχρεωτικά **στην ασφάλιση δύο φορέων κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο για την ίδια απασχόληση**, η καταβολή από 1/1/2017 μίας υποχρεωτικής ασφαλιστικής εισφοράς υπέρ ΕΦΚΑ βάσει των άρθρων 5 και 38 του ν.4387/2016.

Τα ανωτέρω πρόσωπα, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 17 και παρ. 5 του άρθρου 36 του ν.4387/2016, πρόκειται να λάβουν επιπλέον συνταξιοδοτική παροχή για κάθε έτος που έχει καταβληθεί επιπλέον εισφορά, η οποία υπολογίζεται με ετήσιο συντελεστή αναπλήρωσης 0,075% για κάθε ποσοστιαία μονάδα (1%) επιπλέον εισφοράς, ενώ ο συντάξιμος μισθός σε αυτήν την περίπτωση προκύπτει λαμβάνοντας υπόψη τη βάση υπολογισμού της επιπλέον εισφοράς, εφαρμοζομένων των σχετικών προβλέψεων του άρθρου 8 και 28 του ν.4387/2016.

Για την εφαρμογή της ανωτέρω ρύθμισης, και κατόπιν ερωτημάτων που έχουν υποβληθεί στην Υπηρεσία σχετικά με τη συνταξιοδότηση λόγω γήρατος των ανωτέρω προσώπων, και σε συνέχεια των προγενέστερων εγκυκλίων, διευκρινίζουμε τα εξής:

Α. Καλυπτόμενα πρόσωπα

α) Οι μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένοι (παλαιοί ασφαλισμένοι) που μέχρι 31/12/2016 υπάγονταν για την ίδια απασχόληση υποχρεωτικά στην ασφάλιση δύο πρώην φορέων κύριας ασφάλισης ή το

Δημόσιο και κατέβαλαν διπλή ασφαλιστική εισφορά, και υπέβαλαν αίτηση συνταξιοδότησης από 13/5/2016 μέχρι 31/12/2016 στους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο.

β) Οι μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένοι (παλαιοί ασφαλισμένοι) που μέχρι 31/12/2016 υπάγονταν για την ίδια απασχόληση υποχρεωτικά στην ασφάλιση δύο πρώην φορέων κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο, από 1/1/2017 καταβάλλουν υποχρεωτικά μία ασφαλιστική εισφορά υπέρ ΕΦΚΑ, και υποβάλλουν αίτηση συνταξιοδότησης στον ΕΦΚΑ μετά την 1/1/2017.

Β. Αξιοποίηση χρόνου ασφάλισης

Ο χρόνος ασφάλισης που έχει διανυθεί στην ασφάλιση των πρώην φορέων κύριας ασφάλισης ή του Δημοσίου μέχρι 31/12/2016 εξακολουθεί να είναι χρόνος ασφάλισης στους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο.

Ο χρόνος ασφάλισης που αντιστοιχεί στην ασφαλιστική εισφορά που καταβάλλεται από 1/1/2017 και μετά στον ΕΦΚΑ, θεωρείται χρόνος ασφάλισης στον ΕΦΚΑ και δύναται να χρησιμοποιηθεί **κατόπιν επιλογής του ασφαλισμένου κατά την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης**, είτε για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος στους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο για τη λήψη ανταποδοτικής σύνταξης, είτε για τη λήψη προσαύξησης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 17 παρ. 4 και 36 παρ. 5 του ν.4387/2016.

Σε περίπτωση που ο ασφαλισμένος καταβάλλει από 1/1/2017 δεύτερη προαιρετική ασφαλιστική εισφορά στον ΕΦΚΑ, αντίστοιχα ο σχετικός χρόνος ασφάλισης θεωρείται χρόνος ασφάλισης του δεύτερου πρώην φορέα κύριας ασφάλισης ή του Δημοσίου για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος για τη λήψη ανταποδοτικής σύνταξης ή για τη λήψη προσαύξησης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 17 παρ. 4 και 36 παρ. 5 του ν.4387/2016.

Παράδειγμα 1: Μηχανικός του Δημοσίου, παλαιός ασφαλισμένος και διορισμένος πριν την 1/1/1993, μέχρι 31/12/2016 κατέβαλε εισφορά στο Δημόσιο και στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ). Από 1/1/2017 καταβάλλει υποχρεωτικά μία εισφορά υπέρ ΕΦΚΑ, και ο σχετικός χρόνος ασφάλισης θεωρείται είτε χρόνος ασφάλισης στο Δημόσιο είτε χρόνος στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ) κατόπιν επιλογής του ασφαλισμένου.

Ο εν λόγω ασφαλισμένος από 1/1/2017 επιλέγει να καταβάλει δεύτερη προαιρετική ασφαλιστική εισφορά στον ΕΦΚΑ. Εάν επιλέξει ο χρόνος ασφάλισης που αντιστοιχεί στην υποχρεωτική εισφορά να θεωρηθεί χρόνος ασφάλισης στο Δημόσιο, τότε ο χρόνος ασφάλισης που αντιστοιχεί στην προαιρετική εισφορά θεωρείται χρόνος ασφάλισης στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ), και αντίστροφα.

Γ. Θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος

Δικαίωμα για τη λήψη σύνταξης λόγω γήρατος θεμελιώνεται εφόσον ο ασφαλισμένος κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης πληροί τις σχετικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησης **τουλάχιστον σε έναν** από τους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης που έχει καταβάλει ασφαλιστικές εισφορές μέχρι 31/12/2016 ή το Δημόσιο, χωρίς να ελέγχεται εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης του δεύτερου πρώην φορέα.

Παράδειγμα 2: Ο ανωτέρω μηχανικός του Δημοσίου υποβάλλει την 1/12/2017 αίτηση συνταξιοδότησης στον ΕΦΚΑ. Για να λάβει σύνταξη λόγω γήρατος πρέπει να πληροί τις σχετικές προϋποθέσεις είτε του Δημοσίου είτε του ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ).

Δ. Ύψος συνταξιοδοτικής παροχής

Ως προς τον υπολογισμό της σύνταξης λόγω γήρατος εφαρμόζονται τα εξής:

α) εάν ο ασφαλισμένος πληροί προϋποθέσεις συνταξιοδότησης σε έναν από τους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο και όχι και στον δεύτερο, τότε λαμβάνει :

- εθνική σύνταξη,
- ανταποδοτική σύνταξη από τον πρώην φορέα ή το Δημόσιο που έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα,
- προσαύξηση σύνταξης από τον πρώην φορέα που δεν θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα ή το Δημόσιο για το σύνολο του χρόνου ασφάλισης στον φορέα αυτό ή το Δημόσιο (παράλληλο και μη παράλληλο χρόνο ασφάλισης, ακόμη και εάν ο μη παράλληλος χρόνος αφορά σε χρόνο άσκησης ελεύθερου επαγγέλματος, με την προϋπόθεση να συντρέχει κατά τη διάρκεια του ασφαλιστικού βίου του ασφαλισμένου παράλληλη ασφάλιση ανεξαρτήτως της διάρκειας αυτής).

β) εάν ο ασφαλισμένος πληροί προϋποθέσεις συνταξιοδότησης και στους δύο πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο, τότε έχει δύο επιλογές:

i) να λάβει :

- εθνική σύνταξη,
- μία ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στον έναν πρώην φορέα ή το Δημόσιο
- δεύτερη ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στον άλλο πρώην φορέα ή το Δημόσιο

ii) να λάβει:

- εθνική σύνταξη,
- ανταποδοτική σύνταξη από τον έναν πρώην φορέα ή το Δημόσιο
- προσαύξηση σύνταξης από τον άλλο πρώην φορέα ή το Δημόσιο (σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην περίπτωση α).

Στην περίπτωση δηλαδή αυτή πρέπει να γίνουν **τρεις υπολογισμοί**: ο πρώτος σύμφωνα με την περίπτωση βί, ο δεύτερος με ανταποδοτική σύνταξη από τον πρώτο πρώην φορέα ή το Δημόσιο και προσαύξηση από τον δεύτερο πρώην φορέα ή το Δημόσιο και ο τρίτος με ανταποδοτική σύνταξη από τον δεύτερο πρώην φορέα ή το Δημόσιο και προσαύξηση από τον πρώτο πρώην φορέα ή το Δημόσιο. Στον αιτούντα τη σύνταξη **χορηγείται το συμφερότερο ποσό**, όπως αυτό προκύπτει μετά τους ανωτέρω τρεις υπολογισμούς.

Η εθνική και ανταποδοτική σύνταξη υπολογίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 7, 8, 27 και 28 του ν.4387/2016, ενώ η προσαύξηση που χορηγείται για το χρόνο ασφάλισης στον δεύτερο πρώην φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο υπολογίζεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 17 παρ. 4 και 36 παρ. 5 του ν.4387/2016.

Σημειώνουμε ότι για τον υπολογισμό της προσαύξησης, και ειδικότερα για τον καθορισμό των συντάξιμων αποδοχών λαμβάνονται υπόψη οι ασφαλιστικές εισφορές που έχουν καταβληθεί στο δεύτερο πρώην φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο **από το 2002 μέχρι και την ημερομηνία**

συνταξιοδότησης, εφαρμοζομένων των ρυθμίσεων του άρθρου 1 παρ. 3 και του άρθρου 6 παρ. 1 του ν.4488/2017. Εάν έχει καταβληθεί ασφαλιστική εισφορά επί των δώρων εορτών και επιδόματος αδείας, οι συντάξιμες αποδοχές του έτους προσαυξάνονται με τα εν λόγω ποσά .

Επίσης σε περίπτωση που η προσαύξηση χορηγείται για χρόνο ασφάλισης στο πρώην ΕΤΑΑ (ΤΣΜΕΔΕ, ΤΣΑΥ, Τομέας Ασφάλισης Νομικών), οι συντάξιμες αποδοχές προσαυξάνονται με τα κατά κεφαλήν ποσά κοινωνικών πόρων σύμφωνα με τις οδηγίες που έχουν δοθεί με την αριθμ. οικ.20680/814/15-5-2017 εγκύκλιο (ΑΔΑ : 6ΕΛΒ46501Ω-7Ρ3).

Για τον καθορισμό των επιπλέον μονάδων εισφοράς που έχουν καταβληθεί ετησίως λαμβάνεται το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών **που έχουν καταβληθεί στο σύνολο του ασφαλιστικού βίου του ασφαλισμένου.**

Παράδειγμα 3: Μηχανικός του Δημοσίου, παλαιός ασφαλισμένος και διορισμένος πριν την 1/1/1993.

Χρόνος ασφάλισης στο ΕΤΑΑ (τ.ΤΣΜΕΔΕ):

- Από 1/1/1980 έως 31/12/1985 ως ελεύθερος επαγγελματίας
- Από 1/1/1986 έως 31/12/1988 ως μισθωτός μηχανικός στο Δημόσιο (παράλληλη ασφάλιση στο Δημόσιο και το ΤΣΜΕΔΕ)
- Από 1/1/1989 έως 31/12/1989 ως μισθωτός μηχανικός στον ιδιωτικό τομέα
- Από 1/1/1990 έως 31/12/2016 ως μισθωτός μηχανικός στο Δημόσιο (παράλληλη ασφάλιση στο Δημόσιο και το ΤΣΜΕΔΕ)

Συνολικός χρόνος ασφάλισης στο ΕΤΑΑ (τ.ΤΣΜΕΔΕ): 37 έτη

Χρόνος ασφάλισης στο Δημόσιο:

- Από 1/1/1986 έως 31/12/1988 ως μισθωτός μηχανικός στο Δημόσιο (παράλληλη ασφάλιση στο Δημόσιο και το ΤΣΜΕΔΕ)
- Από 1/1/1990 έως 31/12/2016 ως μισθωτός μηχανικός στο Δημόσιο (παράλληλη ασφάλιση στο Δημόσιο και το ΤΣΜΕΔΕ)

Συνολικός χρόνος ασφάλισης στο Δημόσιο (από 1/1/1980 έως 31/12/2016) : 30 έτη

Χρόνος ασφάλισης στον ΕΦΚΑ (χωρίς καταβολή δεύτερης προαιρετικής ασφαλιστικής εισφοράς):

- Από 1/1/2017 έως 31/12/2017 ως μισθωτός μηχανικός στο Δημόσιο

Ο χρόνος ασφάλισης στον ΕΦΚΑ μπορεί να θεωρηθεί χρόνος ασφάλισης στο Δημόσιο ή στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ). Ο ασφαλισμένος επιλέγει να τον θεωρήσει χρόνο ασφάλισης στο Δημόσιο. Άρα συνολικά ο ασφαλισμένος έχει 31 έτη ασφάλισης στο Δημόσιο και 37 έτη ασφάλισης στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ).

i) Ο ασφαλισμένος κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης **έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα στο Δημόσιο.** Στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ) δεν έχει θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα.

Στο παράδειγμα αυτό, ο ασφαλισμένος θα λάβει εθνική σύνταξη, ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στο Δημόσιο (31 έτη) και προσαύξηση για το χρόνο ασφάλισης στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ) (37 έτη).

Αν το θεμελιωμένο δικαίωμα είναι στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ), τότε θα λάβει εθνική σύνταξη, ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ) (37 έτη) και προσαύξηση για το χρόνο ασφάλισης στο Δημόσιο (31 έτη).

ii) Ο ασφαλισμένος την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης **έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα και στο Δημόσιο και στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ).**

Θα λάβει εθνική σύνταξη, ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στο Δημόσιο (31 έτη) και δεύτερη ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ) (37 έτη).

Εναλλακτικά, θα λάβει εθνική σύνταξη, ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στο Δημόσιο (31 έτη) και προσαύξηση για το χρόνο ασφάλισης στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ) (37 έτη) ή εθνική σύνταξη, ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ) (37 έτη) και προσαύξηση για το χρόνο ασφάλισης στο Δημόσιο (31 έτη).

Παράδειγμα 4: Ιατρός του ΕΣΥ, ασφαλισμένος στο Δημόσιο και το ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΑΥ), υπέβαλε αίτηση συνταξιοδότησης τον Δεκέμβριο του 2016, έχοντας θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα και στο Δημόσιο και στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΑΥ). Στο Δημόσιο συμπληρώνει 35 έτη ασφάλισης και στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΑΥ) συμπληρώνει 40 έτη ασφάλισης, εκ των οποίων τα 2 έτη ασφάλισης αφορούν σε χρόνο άσκησης ελεύθερου επαγγέλματος.

Επιλέγει να λάβει ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στο Δημόσιο (35 έτη ασφάλισης) και προσαύξηση για το χρόνο ασφάλισης στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΑΥ) (40 έτη ασφάλισης).

Το ποσό σύνταξης ανέρχεται:

α) Εθνική Σύνταξη ύψους €384,00

β) Ανταποδοτική Σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στο Δημόσιο: υποθέτουμε ότι ο μέσος όρος των συντάξιμων αποδοχών από το 2002 έως το 2016, μετά την αναπροσαρμογή, ανέρχεται σε €1.500,00. Συνεπώς η ανταποδοτική σύνταξη ανέρχεται σε €507,15 (33,81% x 1.500,00).

γ) Προσαύξηση για το χρόνο ασφάλισης στο ΕΤΑΑ – ΤΣΑΥ:

Έτος	Μηνιαία Εισφορά Ασφαλισμένου	Μηνιαία Εργοδοτική Εισφορά	Κατά βληθείσα Μηνιαία Εισφορά	Κατά Κεφαλήν Κοινωνικός Πόρος	Συνολική Μηνιαία Εισφορά	Μηνιαίες Συντάξιμες Αποδοχές	Μήνες Κατά βολής	Ετήσιες Συντάξιμες Αποδοχές	Δείκτης Αναπροσαρμογής	Ετήσιες Συντάξιμες Αποδοχές (μετά την αναπροσαρμογή)
2002	126,60	133,30	259,90	0,20	260,10	1300,50	12,00	15606,00	1,30263	20328,84
2003	126,60	166,63	293,23	0,24	293,47	1467,33	6,00	8803,95	1,25858	11080,48
2003	139,30	159,96	299,26	0,24	299,50	1497,50	6,00	8985,00	1,25858	11308,34
2004	149,10	179,96	329,06	0,34	329,40	1646,98	12,00	19763,70	1,22311	24173,18
2005	158,00	199,95	357,95	0,36	358,31	1791,55	12,00	21498,60	1,18175	25405,97
2006	167,50	206,62	374,12	0,39	374,51	1872,53	12,00	22470,30	1,1451	25730,74
2007	177,60	219,95	397,55	0,67	398,22	1991,08	12,00	23892,90	1,11283	26588,74
2008	188,30	226,61	414,91	0,62	415,53	2077,65	12,00	24931,80	1,06798	26626,66
2009	188,30	233,28	421,58	0,63	422,21	2111,03	12,00	25332,30	1,05521	26730,90
2010	188,30	239,94	428,24	0,61	428,85	2144,25	12,00	25731,00	1,00771	25929,39
2011	188,30	246,61	434,91	4,24	439,15	2195,73	12,00	26348,70	1	26348,70
2012	188,30	253,27	441,57	0,27	441,84	2209,20	12,00	26510,40	1	26510,40
2013	188,30	259,94	448,24	0,05	448,29	2241,43	12,00	26897,10	1	26897,10
2014	188,30	259,94	448,24	0,29	448,53	2242,63	12,00	26911,50	1	26911,50
2015	188,30	259,94	448,24	0,28	448,52	2242,58	12,00	26910,90	1	26910,90
2016	188,30	259,94	448,24	0,25	448,49	2242,43	12,00	26909,10	1	26909,10
										384.390,93

Συνεπώς ο μέσος όρος των συντάξιμων αποδοχών ανέρχεται σε €2.135,51 (€384.390,93/180 μήνες).

Υποθέτουμε ότι για κάθε έτος ασφάλισης το ύψος του ασφαλιστρού στο σύνολο του ασφαλιστικού βίου

ήταν 20%, οπότε κάθε έτος έχουν καταβληθεί 20 επιπλέον μονάδες εισφοράς.

Το ποσό της προσαύξησης ανέρχεται σε €1.281,31 (20 επιπλέον μονάδες εισφοράς x 40 έτη ασφάλισης x 0,075% x €2.135,51).

Ε. Έναρξη συνταξιοδότησης

1. Εφόσον τα πρόσωπα που καταλαμβάνει η παρούσα εγκύκλιος έχουν υποβάλει αίτηση συνταξιοδότησης σε έναν από τους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο από 13/5/2016 μέχρι 31/12/2016, θεωρείται ότι έχουν υποβάλει σχετικό αίτημα συνταξιοδότησης και στον δεύτερο πρώην φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο. Συνεπώς, οι ασφαλισμένοι λαμβάνουν σύνταξη (εθνική σύνταξη, ανταποδοτική σύνταξη, προσαύξηση) για το σύνολο του χρόνου ασφάλισής τους στους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο, και σε περίπτωση που συνεχίζουν και μετά την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης να απασχολούνται έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις του άρθρου 20 του ν.4387/2016 περί απασχόλησης συνταξιούχων.

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και σε περίπτωση υποβολής αίτησης συνταξιοδότησης στον ΕΦΚΑ από 1/1/2017.

Δεδομένου ότι μέχρι σήμερα υπάρχουν περιπτώσεις ασφαλισμένων που μετά την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης έχουν συνεχίσει την απασχόληση χωρίς να γνωρίζουν ότι έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις του άρθρου 20 του ν.4387/2016, για λόγους χρηστής διοίκησης, αιτήσεις συνταξιοδότησης που έχουν υποβληθεί από 13/5/2016 έως 31/12/2016 στους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο και από 1/1/2017 έως 31/12/2017 στον ΕΦΚΑ, θα αντιμετωπίζονται ως εξής:

α. ο ασφαλισμένος μπορεί να υποβάλει συμπληρωματική αίτηση συνταξιοδότησης, με αναδρομική ισχύ από την ημερομηνία υποβολής της πρώτης αίτησης συνταξιοδότησης, που θα αφορά στο χρόνο ασφάλισης στο δεύτερο πρώην φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο. Η σχετική συμπληρωματική αίτηση θα πρέπει να υποβληθεί **μέχρι 31/3/2018** και η συνταξιοδότηση αρχίζει από την προβλεπόμενη από τις οικείες διατάξεις ημερομηνία με βάση την πρώτη υποβληθείσα αίτηση συνταξιοδότησης.

Σε περίπτωση που προκύπτει άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας μετά την έναρξη συνταξιοδότησης, στο πλαίσιο της χρηστής διοίκησης, οι ρυθμίσεις του άρθρου 20 του ν.4387/2016 για μείωση της σύνταξης λόγω απασχόλησης δεν έχουν εφαρμογή για το χρονικό διάστημα από την ημερομηνία έναρξης συνταξιοδότησης μέχρι 31/3/2018.

β. ο ασφαλισμένος, κατ' εξαίρεση, μπορεί να ανακαλέσει την αρχική αίτηση συνταξιοδότησης, υποβάλλοντας σχετική αίτηση **μέχρι 31/3/2018**, και ως εκ τούτου δεν τίθεται ζήτημα εφαρμογής του άρθρου 20 του ν.4387/2016.

Παράδειγμα 5: Καθηγητής του Πολυτεχνείου, ασφαλισμένος μέχρι 31/12/2016 στο Δημόσιο και στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ) και από 1/1/2017 στον ΕΦΚΑ, υπέβαλε αίτηση συνταξιοδότησης στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ) την 30/11/2017, συνεχίζει όμως την απασχόλησή του ως καθηγητής στο Πολυτεχνείο. Στην περίπτωση αυτή η σύνταξή του υπολογίζεται για το σύνολο του χρόνου ασφάλισης στο Δημόσιο και στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ) σύμφωνα με τα ανωτέρω, και από 1/12/2017 έχουν εφαρμογή οι διατάξεις περί απασχόλησης συνταξιούχων.

Δεδομένου όμως ότι η αίτηση συνταξιοδότησης έχει υποβληθεί μέχρι 31/12/2017, ο εν λόγω καθηγητής μπορεί να υποβάλει συμπληρωματική αίτηση μέχρι 31/3/2018 που θα αφορά στο χρόνο ασφάλισης στο Δημόσιο, ώστε οι υπηρεσίες να προβούν στον υπολογισμό της σύνταξης (εθνική σύνταξη,

ανταποδοτική σύνταξη, προσαύξηση) για το σύνολο του χρόνου ασφάλισής του στον ΕΦΚΑ, και η προβλεπόμενη αναστολή της σύνταξης βάσει του άρθρου 20 του ν.4387/2016 θα εφαρμοστεί από 1/4/2018. Εναλλακτικά, μπορεί να ζητήσει την ανάκληση της αίτησης συνταξιοδότησης που έχει υποβάλει στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ), και να συνεχίσει να απασχολείται υπαγόμενος στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ.

2. Σε περίπτωση που με βάση τις διατάξεις των πρώην φορέων κύριας ασφάλισης ή του Δημοσίου προκύπτει διαφορετική ημερομηνία έναρξης της συνταξιοδότησης, τότε το σύνολο της σύνταξης (εθνική σύνταξη, ανταποδοτική σύνταξη, προσαύξηση) χορηγείται από την συντομότερη χρονικά ημερομηνία που προκύπτει κατ' εφαρμογή των σχετικών διατάξεων.

Παράδειγμα 6: Ιατρός του ΕΣΥ παραιτείται από την υπηρεσία του, υποβάλλοντας σχετικό αίτημα στον ΕΦΚΑ, και πρόκειται να λάβει εθνική σύνταξη, ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στο Δημόσιο και προσαύξηση για το χρόνο ασφάλισης στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΑΥ). Με βάση τις διατάξεις του Δημοσίου η έναρξη συνταξιοδότησης είναι η 1/12/2017 ενώ με βάση τις διατάξεις του ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΑΥ) η έναρξη συνταξιοδότησης είναι η 1/1/2018. Στην περίπτωση αυτή το σύνολο της σύνταξης καταβάλλεται από 1/12/2017.

Στ. Συνυπολογισμός αναγνωριζόμενου χρόνου ασφάλισης για τον υπολογισμό της προσαύξησης

Χρόνος ασφάλισης που έχει αναγνωριστεί βάσει των οικείων διατάξεων λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της προσαύξησης της σύνταξης από τον δεύτερο πρώην φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο. Ειδικότερα, για τον καθορισμό των συντάξιμων αποδοχών λαμβάνεται υπόψη εφόσον η αίτηση για την αναγνώριση έχει υποβληθεί μετά την 1/1/2002. Για τον υπολογισμό του συντάξιμου μισθού, το συνολικό ποσό που έχει καταβληθεί για την αναγνώριση του χρόνου ασφάλισης, αναγόμενο σε μηνιαίο εισόδημα βάσει του προβλεπόμενου για την αναγνώριση ασφαλιστρού, προστίθεται στο μηνιαίο εισόδημα του έτους υποβολής της αίτησης αναγνώρισης και προσαυξάνεται κατά τον τρόπο που προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 8 του ν.4387/2016, ανεξάρτητα εάν η καταβολή της εισφοράς αναγνώρισης γίνει εφάπαξ ή σε μηνιαίες δόσεις ή με παρακράτηση από την σύνταξη.

Για τον υπολογισμό του συντελεστή αναπλήρωσης, το συνολικό ασφαλιστρο βάσει του οποίου έχει υπολογιστεί η εισφορά αναγνώρισης προστίθεται στο σύνολο των επιπλέον μονάδων εισφοράς που έχουν υπολογιστεί για τον πραγματικό χρόνο ασφάλισης, ανεξάρτητα εάν πρόκειται για αναγνώριση πριν ή μετά την 1/1/2002.

Σε περίπτωση που οι οικείες διατάξεις για την αναγνώριση του χρόνου ασφάλισης προβλέπουν ηλικιακό όριο για την αξιοποίηση του χρόνου ασφάλισης, εφόσον ο χρόνος αυτός χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό της δικαιούμενης προσαύξησης δεν εξετάζεται εάν έχει συμπληρωθεί το απαιτούμενο όριο ηλικίας, ακόμη και στις περιπτώσεις που ο ασφαλισμένος έχοντας θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα και στους δύο πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο επιλέγει να λάβει προσαύξηση και όχι δεύτερη ανταποδοτική σύνταξη.

Παράδειγμα 7: Ιατρός του ΕΣΥ, ηλικίας 56 ετών, ασφαλισμένος στο Δημόσιο και το ΕΤΑΑ (πρώην

ΤΣΑΥ), υποβάλλει αίτηση συνταξιοδότησης στον ΕΦΚΑ, έχοντας θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα και στο Δημόσιο και στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΑΥ), επιλέγει να λάβει ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στο Δημόσιο και προσαύξηση για το χρόνο ασφάλισης στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΑΥ). Στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΑΥ) έχει αναγνωρίσει 2 έτη στρατιωτικής υπηρεσίας. Σύμφωνα όμως με τις διατάξεις του ν.1358/1983 ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος εφόσον ο ασφαλισμένος έχει συμπληρώσει το 58^ο έτος της ηλικίας του. Στην περίπτωση αυτή ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας που έχει αναγνωρισθεί συνυπολογίζεται με τον λοιπό χρόνο ασφάλισης στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΑΥ) για τον υπολογισμό της προσαύξησης, παρά το γεγονός ότι ο ασφαλισμένος δεν έχει συμπληρώσει το 58^ο έτος της ηλικίας.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ :

1. Γραφείο κ. Υφυπουργού
2. Γραφείο κας Γεν. Γραμματέα
3. Γραφείο κ. Γενικού Δ/ντη Κ.Α.
4. Όλες οι Δ/σεις της Γ.Γ.Κ.Α.
5. Δ/ση Παροχών Κύριας Σύνταξης (Δ29/17)
Όλα τα Τμήματα

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ**Α. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ**